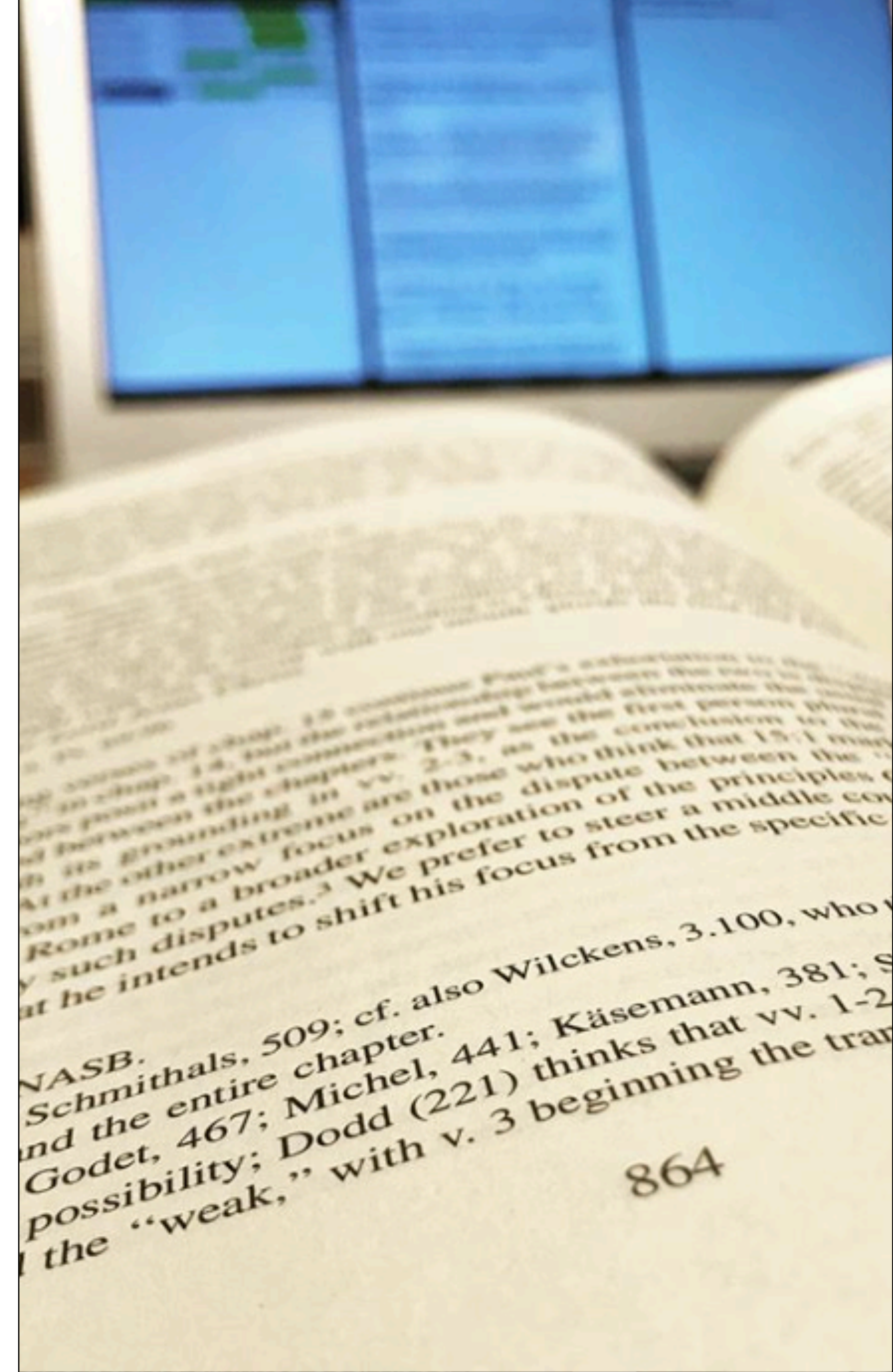

ROMERBREVET

FAKTA OM ROMERBREVET

- Har hatt en enorm innflytelse på kristen teologi - et av de viktigste kristne skriftene noensinne.
- Lengste brevet vi har fra oldtiden. Mer enn 7000 ord.
- I tillegg til Kolosserbrevet det eneste Paulus skrev til en menighet han ikke hadde grunnlagt eller besøkt.
- Forklarer det grunnleggende i kristendommen.

HISTORISK SITUASJON

- Apg 2:10 —> Mange av de første medlemmene var trolig jødekristne.
- Apg 18:2 = år 49, da keiser Klaudius utviste de 40-50 000 jødene fra Roma pga “uroligheter forårsaket av Krestus” (Suetonius). Kristne og jøder ble sett under ett inntil år 70.
- Rom 16:3 = etter år 54, da Klaudius døde og de jødiske kristne kommer tilbake til Roma. I mellomtiden hadde menigheten blitt “hedningekristen” (1:5-6, 13, 11:13). Jødekristne og hedningekristne hadde ulike måter å uttrykke troen på, og dette førte til splittelse (kap 14).
- Rom 1:7, 16:5, 16:15 —> mange husmenigheter? Både jødekristne, hedningekristne og blandede?
- Brevet er skrevet fra Korint (16:23, 1 Kor 1:14) rundt år 57 e.Kr.

1:1-3:20
Alle er syndere

3:9-20: Alle er syndere
2:1-3:8: Jøder er syndere
Kap 1: Hedninger er syndere

3:21-5:21:
Alle frelst på samme måte

Kap 5: Nåden overvinner synden
Kap 4: Abrahams rettferdighet
3:21-31: Rettferdigheten ved tro

Kap 6-8: Alle helliggjøres på samme måte

Kap 8: Ånden setter alle fri
Kap 7: Jøder er døde for loven
Kap 6: Hedninger er døde for synden

Kap 9-11: Guds forhold til jøder og hedninger

Kap 11: Guds sanne folk
Kap 10: Alle frelst ved å påkalle hans navn
Kap 9: Barn av løftet

Kap 12-16: Anvendelse av kap 1-11

Ta imot hverandre slik Kristus har tatt imot dere

HENSIKTER MED BREVET

1. **Pastoral: Forene de kristne.** Paulus var perfekt for denne oppgaven, som en jøde kalt til hedningene.
2. **Misjonar: Forberede besøket.** Har planer om å besøke dem på vei til Spania og få hjelp til reisen videre (15:24, 28). Et "introduksjonsbrev".
3. **Teologisk: Forklare evangeliet.** Hadde de ikke fått den grunnleggende undervisningen fra en apostel?

Introduksjonen (1:1-7)

v. 1

Apostolisk forkynnelse av Guds evangelium

v. 2

som Gud ga løfte om i GT (—> 3:21, kap 4-5, 16:26)

v. 3

Evangeliet handler om Jesus, som kom som et menneske og var Messias (av Davids ætt) (—> bl.a. kap 9-11)

v. 4

Ånden stadfestet at Jesus var Guds sønn ved oppstandelsen

v. 5

Paulus' kall til hedningene —> hvorfor han skriver (1:13-15, 15:15-18)
"Troens lydighet" = lydigheten som kommer av troen (15:18, 16:26) —> kap 6-8
Alt handler om å gi Gud ære (nevner Gud mye, Jesus mindre)

v. 6

De kristne i Roma tilhører Jesus
Gud kaller mennesker til seg

v. 7

Gud elsker menigheten
De kristne er kalt til å leve hellige liv (—> kap 6-8)

BREVETS TEMA: 1,16-17

(PÅSTAND/TESE)

- (v. 15: jeg ønsker å forkynne **evangeliet** også for dere i Roma)
- v. 16a: *For* jeg skammer meg ikke over **evangeliet**
- v. 16b: *for* **det** er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, jøde først og så greker.
- v. 17: *For* i **det** åpenbares Guds rettferdighet av tro til tro, slik det står skrevet: 'Den rettferdige skal leve ved tro.'

"GUDS RETTFERDIGHET"

- Brukes på to måter i Romerne:

1. Når det brukes **uten** 'tro' (3:5, 3:25-26):

- Guds **karakter**. Gud er rettferdig.

2. Når det brukes **sammen med** 'tro' (1:17, 3:21-22, 10:3-6):

- Guds **handling** om å "gjøre rett igjen" (frelse) + den **status** Gud gir til de som blir "gjort rett igjen" (frelst)
- dvs.: **Gud bringer mennesker inn i et rett forhold til ham.**
- Det juridiske uttrykket for når en dommer erklærte den tiltalte "ikke skyldig". **Frifinnelse.**

1,17 - LUTHERS OPPDAGELSE

"[...] det var [...] et enkelt sitat i kap. 1, "I det åpenbares Guds rettferdighet," som stod i veien for meg. For jeg hatet uttrykket "Guds rettferdighet", som alle lærerne hadde lært meg å forstå som [...] den aktive rettferdighet, som de kalte det, at Gud er rettferdig og straffer syndere og de urettferdige. Selv om jeg levde plettfritt som en munk, følte jeg at jeg var en synder foran Gud med en meget forstyrret samvittighet; jeg kunne ikke tro at han ble blidgjort av min pliktoppfyllelse."

1,17 - LUTHERS OPPDAGELSE

"Jeg elsket ikke, men hatet faktisk den rettferdige Gud som straffer syndere. I hemmelighet, om ikke i blasfemi, knurret jeg mye, jeg var sint på Gud [...] Til slutt ved Guds miskunn, mens jeg meditererte dag og natt, la jeg merke til sammenhengen rundt ordene, "I det åpenbares Guds rettferdighet, som det står skrevet: "Den rettferdige skal leve ved tro"." Da begynte jeg å forstå at Guds rettferdighet er det som den rettferdige lever ved som en Guds gave, nemlig ved tro."

1,17 - LUTHERS OPPDAGELSE

“Dette er da meningen: Guds rettferdighet åpenbares av evangeliet, nemlig den passive rettferdighet som den nådige Gud rettferdiggjør oss med ved tro, som det står skrevet: “Den rettferdige skal leve ved tro.” Her følte jeg at jeg ble født fullstendig på ny og hadde gått inn i selve paradiset gjennom åpne porter.”

1:1-18 — 3:20

Alle er syndere

ARGUMENTETS SAMMENHENG

- (v. 15: jeg ønsker å forkynne evangeliet også for dere i Roma)
- v. 16a: **For** jeg skammer meg ikke over evangeliet
- v. 16b: **for** det er Guds kraft til frelse for hver den som tror
- v. 17: **For** i det åpenbares Guds rettferdighet av tro til tro, slik det står skrevet: Den rettferdige skal leve ved tro.
- v. 18: **For** Guds vrede åpenbares fra himmelen over all ugudelighet og urett hos mennesker som holder sannheten nede i urett.
- v. 19a: **For** det en kan vite om Gud ligger åpent foran dem;
- v. 19b: **for** Gud har selv lagt det åpent fram
- v. 20: **For** hans usynlige vesen, både hans evige kraft og hans guddommelighet, har de fra verdens skapelse av kunnet se og erkjenne av hans gjerninger - slik at de ikke har noen unnskyldning.
- v. 21: **For** de kjente Gud, men likevel lovpriste og takket de ham ikke som Gud...

VISDOMMENS BOK 13:1-9

Alle mennesker som ikke erkjente Gud, var fødte dårer. De gav akt på skaperverket, men overså Skaperen; de evnet ikke å kjenne Den Værende, enda de så hans gode verk. Nei, ilden, vinden, stormen, stjernekreften, fossende vann, himmellegemene som styrer verden – disse ting holdt de for å være guder. Men om det nå var skjønnheten i alt dette som lokket og ledet dem til denne villfarelsen, så burde de skjønne hvor mye herligere Herren er. For han som skapte alt dette, er skjønnhetens opphavsmann. Eller var det kanskje naturkreftenes makt og virkekraft som overvældet dem? Da burde de forstå at han som skapte naturkreftene, er enda mye sterkere. For av storheten og skjønnheten i alt det skapte kan vi slutte oss til hvor stor og herlig Skaperen må være. La oss likevel ikke dømme disse mennesker for hardt, for bak deres villfarelse kan det ligge en ekte lengsel etter å finne Gud. De vandrer rundt i Guds skaperverk, de ser og gransker, og synet er så vakkert at det trollbinder dem. Men på den annen side har de ingen unnskyldning, for når de hadde nådd så langt i erkjennelse og utforskning av verden, burde det vært desto lettere for dem å erkjenne skaperverkets Herre.

OBSERVASJON: ROM 1,18-25

1. Hvilke 4 ting kan alle vite om Gud?
2. Hvorfor har ingen noen unnskyldning?
3. Hvorfor kommer Guds vrede?
4. Hva er sammenhengen mellom Guds vrede og moralsk forfall?

Den generelle åpenbaring

1. Hva er universet?
2. Hva er mennesket?
3. Hvor kommer moral fra?
4. Hva er galt med verden?
5. Hva er meningen med livet?
6. Hva er døden?
7. Hvordan er det mulig å vite noe som helst?

Guds spørsmål til alle mennesker

A scenic landscape featuring a river in the foreground, a dense forest of evergreen trees in the middle ground, and majestic mountains in the background. The sky is a mix of soft orange and light blue, suggesting a sunset or sunrise. The overall mood is serene and contemplative.

1. Hva er universet?
2. Hva er mennesket?
3. Hvor kommer moral fra?
4. Hva er galt med verden?
5. Hva er meningen med livet?
6. Hva er døden?
7. Hvordan er det mulig å vite noe som helst?

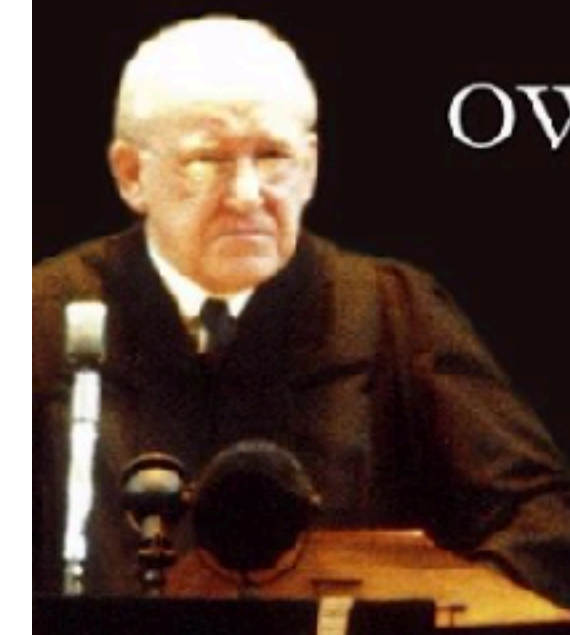
OBSERVASJON: ROM 1,18-25

1. Hvilke 4 ting kan alle vite om Gud? (v. 20)
2. Hvorfor har ingen noen unnskyldning?
3. Hvorfor kommer Guds vrede?
4. Hva er sammenhengen mellom Guds vrede og moralsk forfall?

HVORFOR OVERGIR GUD DEM?

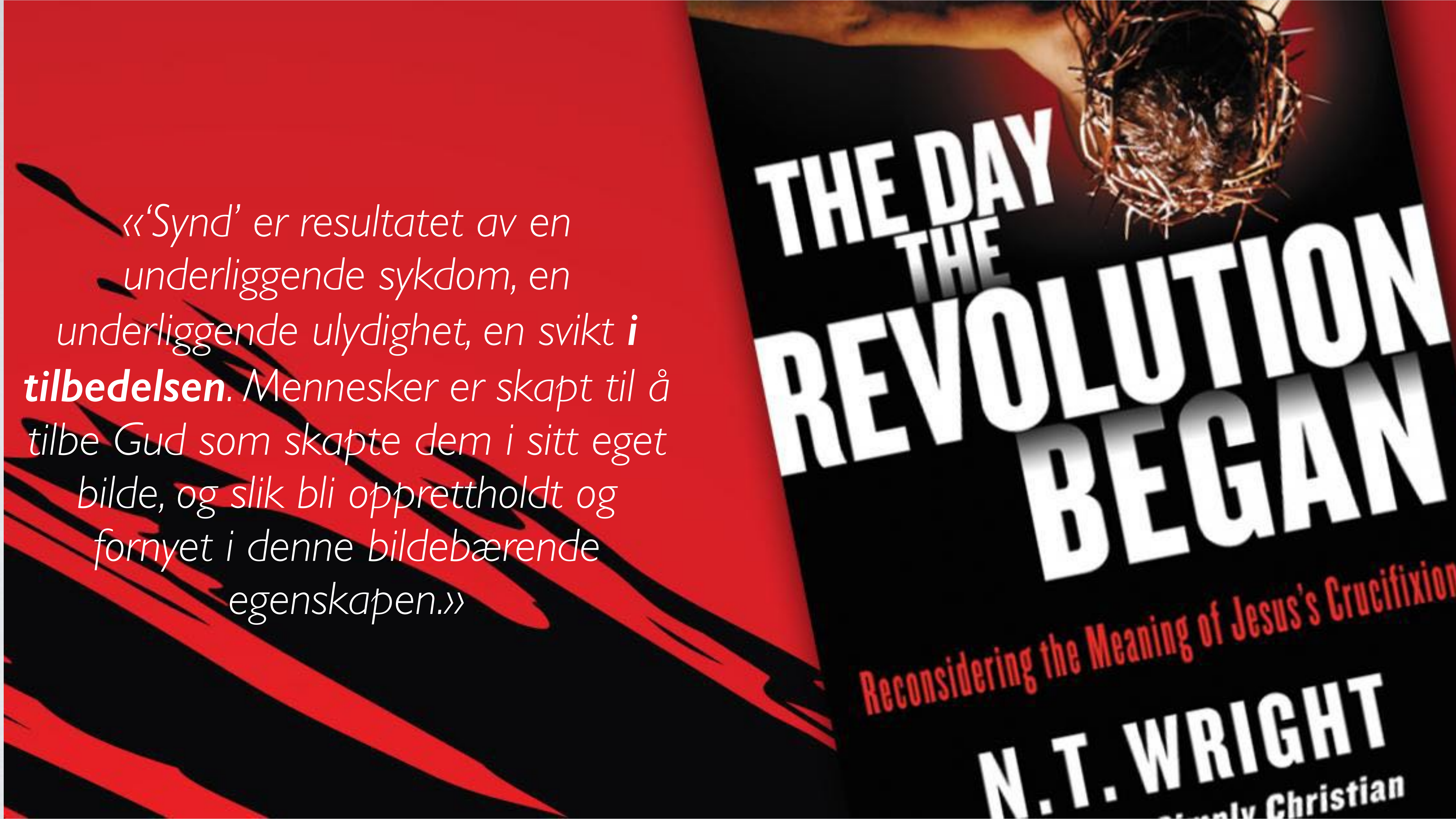
1. For å vekke dem opp? Når Gud “overgir” i GT er det heller ikke siste ord, men for å få til en omvendelse. For å gjøre det tydelig at de er syndere og samtidig varsle om dommen?
2. For å “forsegle” dommen de kommer til å få?
3. For å understreke at ingen kan komme seg ut av dette på egen hånd, uten at Gud redder en ved å la en se lyset?
4. Fordi Gud ikke kan være likegyldig til at skaperverket hans ødelegges av synd?
5. Fordi han sier ‘La din vilje skje’ til de som ikke sa dette til ham?

God manifests His
wrath against the sin of
man by just allowing
man to reap the
consequences of his
own actions.

Martyn Lloyd-Jones

«'Synd' er resultatet av en underliggende sykdom, en underliggende ulydighet, en svikt i **tilbedelsen**. Mennesker er skapt til å tilbe Gud som skapte dem i sitt eget bilde, og slik bli opprettholdt og fornyet i denne bildebærende egenskapen.»

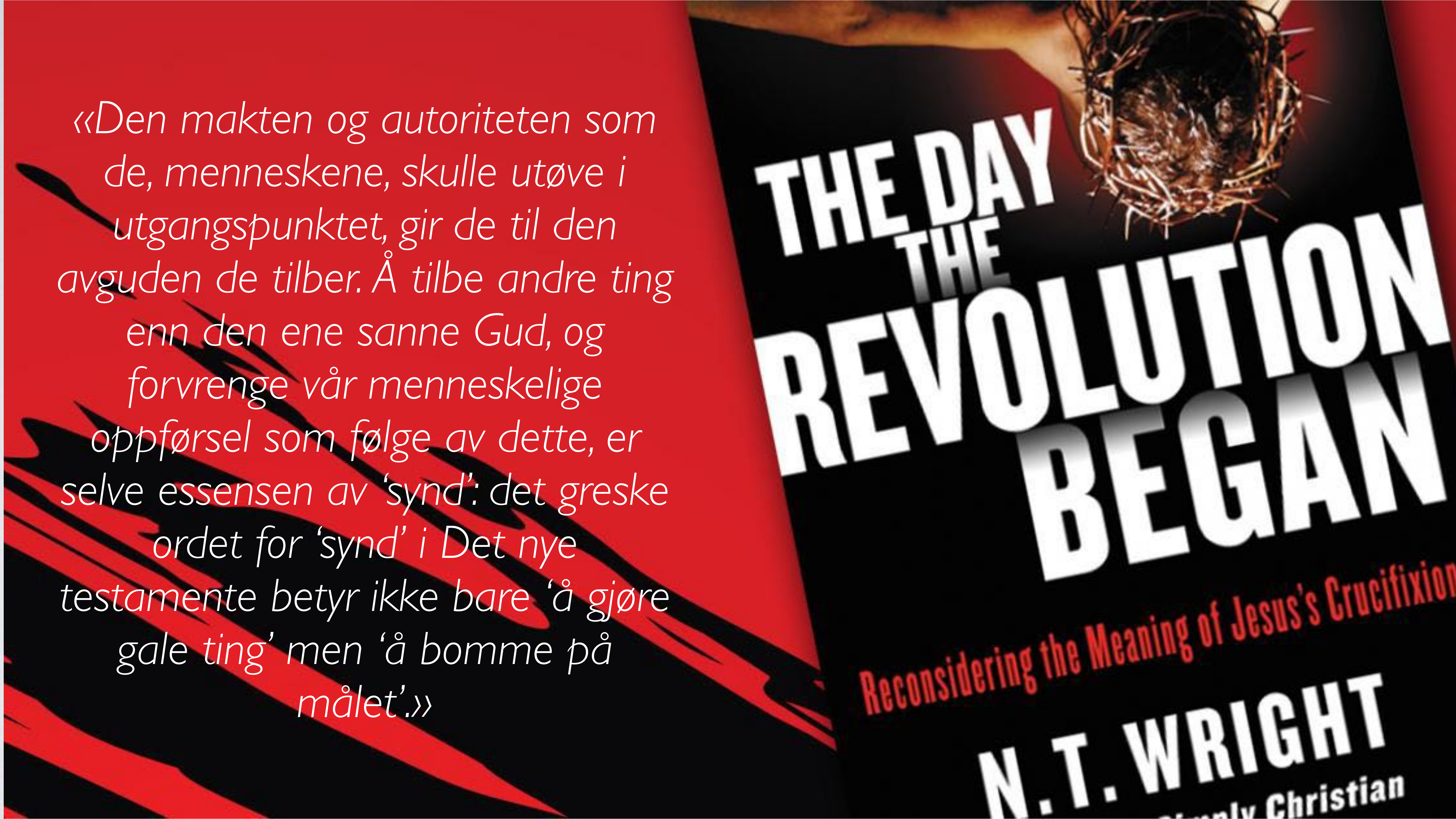

THE DAY THE REVOLUTION BEGAN

Reconsidering the Meaning of Jesus's Crucifixion

N.T. WRIGHT
Simply Christian

«Den makten og autoriteten som de, menneskene, skulle utøve i utgangspunktet, gir de til den avguden de tilber. Å tilbe andre ting enn den ene sanne Gud, og forvrengte vår menneskelige oppførsel som følge av dette, er selve essensen av 'synd': det greske ordet for 'synd' i Det nye testamente betyr ikke bare 'å gjøre gale ting' men 'å bomme på målet'.»

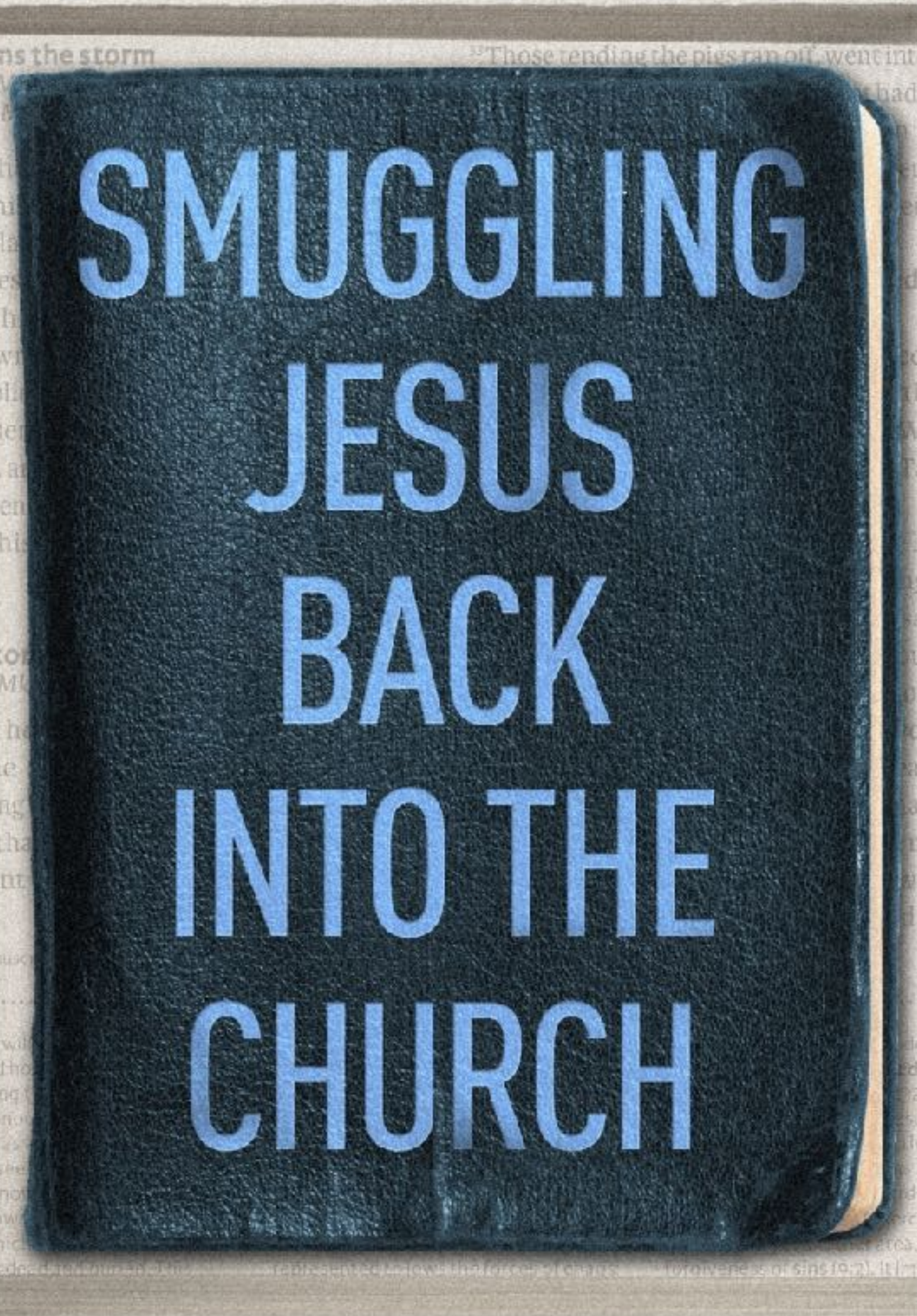

THE DAY THE REVOLUTION BEGAN

Reconsidering the Meaning of Jesus's Crucifixion

N.T. WRIGHT
Simply Christian

ANDREW FELLOWS

«Hjertets sult er uendelig, og det er grunnen til at det til slutt vil bli skuffet over alt som er begrenset. Mennesker er de merkelige skapningene som aldri kan bli fullstendig tilfredsstilt av noe skapt - selv om det aldri stopper oss fra å prøve.

Vi er det vi ønsker, og vi blir som det vi tilber. Vi tar på oss bildet av det vår lengsel strekker seg etter.»

HOW THE CHURCH BECAME WORLDLY

9:37-50 A picture still unfinished
The ministry in Galilee has come to an end, yet before Jesus moves to Jerusalem, Luke relates four defections of Jesus' disciples. First, the disciples are shown to be faithless in his mission (11-16), then failure on his time that Jesus predicts his passion (17-21) despite of his obvious willingness to die for them, they are reluctant to ask him (48) and do not really begin to grasp the cross (J after the resurrection (24:25-26). Thirdly, they are proud when

@gettingoutofmyhometown

WHY CAN'T WE BE GOOD?

JACOB
NEEDLEMAN

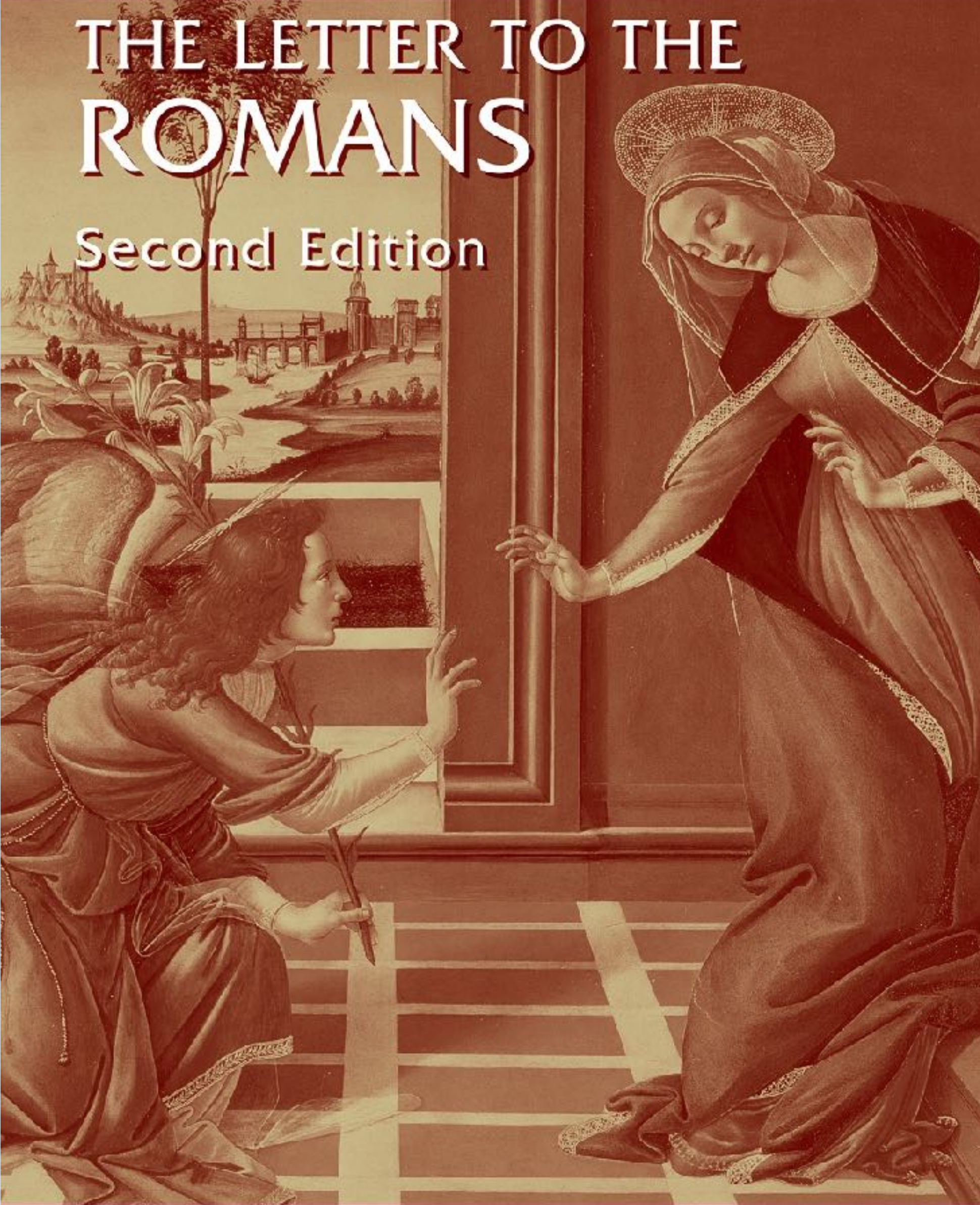
"An immensely learned man who is unembarrassed by the big questions that many of his fellow philosophers prefer to dodge." —Chicago Tribune

Sosialteoretikere, terapeuter og politikere sier alle "slik burde vi leve"... Vi vet i utgangspunktet hvordan, men vi klarer det bare ikke. Dette er menneskehetens problem.

The New International Commentary
on the New Testament

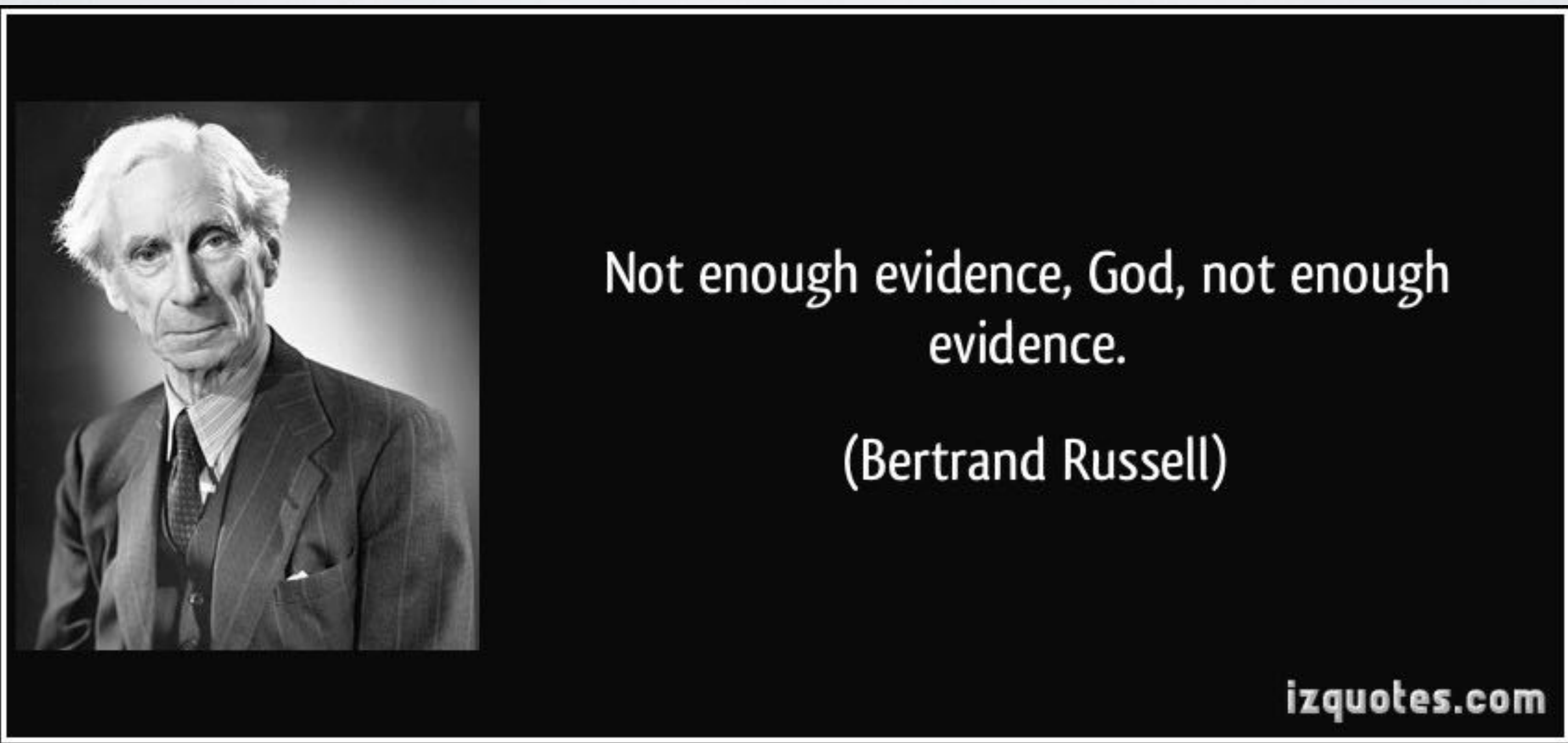
THE LETTER TO THE ROMANS

Second Edition

“Kunnskapen om Gud som mennesker har utenfor den spesielle åpenbaring er i seg selv sørgelig utilstrekkelig når det kommer til det å frelse. Den var ment å være til hjelp i deres søken etter Gud, men i stedet tjener den bare til å gjøre dem “uten unnskyldning” foran Guds vrede.”

DOUGLAS J. MOO

Not enough evidence, God, not enough
evidence.

(Bertrand Russell)

EDITED FROM THE STUDY BY

TIMOTHY KELLER

THIS IS FOR YOU

TO READ, UNWRAPPING

GOD'S PRICELESS GIFT.

THIS IS FOR YOU

TO FEED, HELPING YOU

MEDITATE ON GOD'S

WORD DAY BY DAY.

THIS IS FOR YOU

TO LEAD, EQUIPPING YOU

TO TEACH THE BIBLE TO

OTHERS. THIS IS

ROMANS 1-7

FOR YOU

“Så lenge vi holder den sannheten nede vil vi aldri forstå hvem vi er eller hvorfor verden er som den er... Denne utbyttingen i vår tilbedelse og tjeneste reverserer den skapte orden. Mennesker er skapt i Guds bilde, laget for å forholde seg til ham i hans verden og gjenspeile hans natur og godhet overfor verden. Mennesker tar irrasjonelle sprang for å undertrykke sannheten. Siden den grunnleggende sannheten om Gud holdes nede og ignoreres, kan ikke livet leves på en konsekvent måte.”

PRESUPPOSITIONAL APOLOGETICS

Stated & Defended

GREG
BAHNSEN

EDITED BY JOEL MCDURMON

«Se for deg en person som kommer inn hit i kveld og argumenterer for at det ikke finnes luft, men fortsetter å puste luft mens han argumenterer. Ateister fortsetter å puste - de fortsetter å bruke fornuft til å trekke vitenskapelige konklusjoner (som forutsetter et ordnet univers), for å foreta moralske vurderinger (som forutsetter absolutte verdier) - men det ateistiske synet på ting ville i teorien gjort en slik "pusting" umulig. De puster inn Guds luft hele den tiden de argumenterer mot ham.»

JIM SPIEGEL

"Vi mennesker er ikke bare tenkende vesener. Vi har også følelser, ønsker og fri vilje, og disse påvirker vårt livssyn. Det er viktig å minne ateister om de rasjonelle bevisene for Gud, men i mange tilfeller er det egentlige problemet av moralsk og psykologisk natur."

THOMAS NAGEL

"Jeg vil at ateisme skal være sant... Det er ikke bare det at jeg ikke tror på Gud og naturlig nok håper at jeg har rett. Det er det at jeg håper at det ikke finnes noen Gud! Jeg vil ikke at det skal finnes noen Gud. Jeg vil ikke at universet skal være slik."

ETIKK-FILOSOF MORTIMER ADLER

"...det ville kreve en radikal forandring av min livsstil, en grunnleggende endring i mine daglige valg såvel som i de ultimate målene man søker og håper på... Den enkle sannheten er at jeg ikke ønsket å leve opp til å være en gjennomført religiøs person."

JIM SPIEGEL

"Som barn av opplysningstiden har vi en tendens til å legge stor vekt på hvordan livssyn påvirker oppførsel. Men det går også motsatt vei. Oppførselen vår påvirker hvordan vi tenker."

1:18-32

- Et kontinuerlig syndefall. Gjentas i hver generasjon, av hvert individ.
- Den menneskelige siden av dette beskrives i Ef 4,18-19: *“Deres tanker er tomhet, deres forstand formørket, og de er fremmede for livet i Gud på grunn av uvitenheten som er i dem på grunn av deres hjerters hardhet. Avstumpet er de blitt, de har gitt seg over til et utsvevende liv, de er urene og grådige i alt de gjør.”*
- *“Hvert menneske er “uten unnskyldning” fordi hvert menneske - enten en hedning i det 1. århundre eller en materialist i det 20. århundre - har blitt gitt kunnskap om Gud og har vraket den kunnskapen til fordel for avgudsdyrkelse, på alle sine varierte måter.”* (Moo)
- **“Menneskehetens grunnleggende problem er ikke mangel på kunnskap, men opprør.”** (Dan Lewis)

DØMMENDE MORALISTER (2:1-16)

- “De gode” (hedninger som ikke passer helt inn i beskrivelsen i kap 1 + jøder) slipper heller ikke unna Guds dom (v. 1-4), som er rettferdig (v. 5-11) og upartisk (v. 12-16).
- Hedningene i kap 1 har tatt fullstendig avstand fra Guds lov (1:32), mens “moralistene” gjør det de vet er galt og dømmer andre som gjør det - og er derfor hyklere.
- v. 4: Guds godhet kan ikke brukes som en unnskyldning til å synde *litt*. Gud er god og venter med dommen slik at man kan omvende seg.
- v. 6-7: Kan ikke motsi 1:16-17. Trolig gjerningene som Jakob snakker om, som viser at troen er levende.
- v. 11: Gud ikke gjør forskjell på folk... fordi han dømmer etter livsførsel uansett hvem vi er (v. 6-10), uavhengig av Moseloven (v. 12-16).

**DON'T YOU DARE
JUDGE SOMEONE
ELSE JUST BECAUSE
<http://momslivingthrifty.com>
THEY SIN
DIFFERENTLY THAN
YOU DO.**

DØMMENDE MORALISTER (2:1-16)

- *Alle er syndere uansett om man er en “stor” eller “liten” synder, og uansett om man har loven eller ikke.*
- *Poenget: Jødene kan ikke tro at de er frelst fordi de har loven. De må gjøre det loven sier.*
- *Hedninger kan også gjøre loven til en viss grad men går fortsatt fortapt. Derfor hjelper det ikke jødene å ha loven.*
- *Poenget i brevet: Ingen fortjener å bli frelst, det skjer bare ved tro på Jesus.*

HVA STOLER DU PÅ? (2:17-29, KELLER)

- A. **Loviskhet:** Trenger stadig å høre at de er helligere og har riktigere teologi enn andre, at “de liberale” tar feil. De stoler på sin korrekte teologi. *Korrekt teologi = rettferdighet.*
- B. **Kraft:** Trenger stadig å ha sterke eller emosjonelle opplevelser og se dramatiske ting skje. De stoler på følelsene sine, og på dramatiske bønnesvar. *Sterke følelser = rettferdighet.*
- C. **Sakramental:** Vekt på ritualer og tradisjon. Skyldtyngede mennesker blir bedøvet av skjønnheten i musikken og arkitekturen, og av storheten og mysteriet i seremonien. *Følge liturgi = rettferdighet.*

Disse kan lett og ofte erstatte det å stole på rettferdigheten i Kristus.
Hvilken er du eller din menighet nærmest? Hva kan gjøres?

JØDER ER SYNDERE (3:1-8)

- v. 1: “Hvis både loven og omskjærelsen ikke har noe å si, er det da noen fordel i det hele tatt å være jøde?”
- v. 2-4: Fordel å bli betrodd GT, og at Gud var trofast mot dem selv om Israel ikke var det.
- v. 5-8 (parallell til v. 3): “Hvis vår urettferdighet bare setter Gud i et godt lys, burde han ikke da latt være å la vreden ramme oss jøder?”
- v. 6: Hvordan skal Gud kunne dømme verden hvis han er urettferdig? Altså må det være rettferdig å dømme oss jøder også.”

ALLE ER SYNDERE (3:9-20)

For det står skrevet: Det finnes ikke én som er rettferdig, ikke en eneste.

11 Det finnes ikke én som forstår, ikke én som søker Gud.

12 Alle er kommet på avveier, alle er fordervet. Det finnes ikke én som gjør det gode, ikke en eneste.

13 Strupen deres er en åpen grav, på tungen har de svik, under leppene ormegift, 14 munnen er full av forbannelse og bitterhet.

15 De er raske på foten når de vil utøse blod,

16 der de ferdes, er det ødeleggelse og

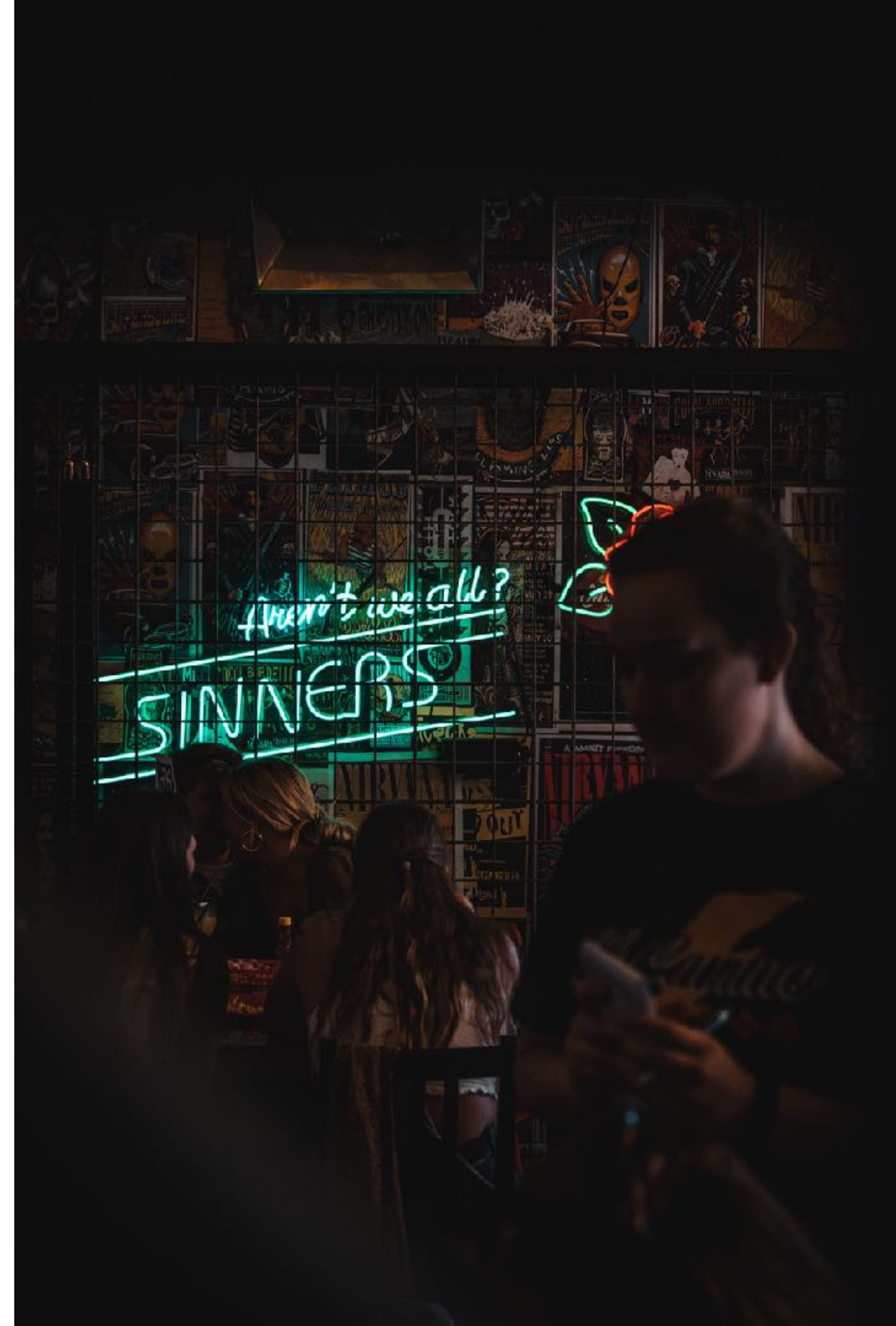
elendighet. 17 Fredens vei kjenner de ikke.

18 Frykt for Gud har de ikke for øye.

1. Vår “juridiske” ståsted
2. Sinnet vårt (11)
3. Motivene våre (11)
4. Viljen vår (12)
5. Tungene våre (13-14)
6. Relasjonene våre (15-17)
7. Relasjonen vår til Gud (18)

ALLE ER SYNDERE (3:9-20)

- Jødene har et fortrinn i kjennskap til Gud (v. 1-2), men ikke i frelsen (v. 9).
- Både jøder og grekere er under synden, og ingen er rettferdig (v. 10-18).
- Hele verden står skyldig for Gud (v. 19-20)

The Bible is the most
offensive book ever written.
It damns the whole human
race. No one escapes.

JOHN MACARTHUR

ANVENDELSE 1:1 - 3:20

1. At ingen er uten unnskyldning følger grammatisk fra Paulus sin iver etter å forkynne evangeliet (1:15). Kan 1:18-32 hjelpe oss i få større iver etter å kommunisere evangeliet til de som ikke tror? Kan dette avsnittet hjelpe oss med *hvordan* kommunisere evangeliet?
2. Hvilke “avguder” er rivaler for Guds posisjon i mitt hjerte? Er vi grådige, misunnelige, baktalende, falske eller upålitelige? Hvordan ville det se annerledes ut om vi lovpriste Gud på disse punktene, enn å tjene noe skapt?
3. Hva får deg til å ville rettferdiggjøre deg selv? Hvordan kan du sørge for at verdens synd ikke driver deg til selvrettferdighet, men til korset?

3:21 — 5:21

Alle blir frelst på samme måte

1:1-3:20
Alle er syndere

3:9-20: Alle er syndere
2:1-3:8: Jøder er syndere
Kap 1: Hedninger er syndere

3:21-5:21:
Alle frelst på samme måte

Kap 5: Nåden overviner synden
Kap 4: Abrahams rettferdighet
3:21-31: Rettferdigheten ved tro

Kap 6-8: Alle helliggjøres på samme måte

Kap 8: Ånden setter alle fri
Kap 7: Jøder er døde for loven
Kap 6: Hedninger er døde for synden

Kap 9-11: Guds forhold til jøder og hedninger

Kap 11: Guds sanne folk
Kap 10: Alle frelst ved å påkalle hans navn
Kap 9: Barn av løftet

Kap 12-16: Anvendelse av kap 1-11

Ta imot hverandre slik Kristus har tatt imot dere

ROM 3:21-26

Men nå er Guds rettferdighet, som loven og profetene vitner om, blitt åpenbart uavhengig av loven. ²² Dette er Guds rettferdighet som gis ved troen på Jesus Kristus til alle som tror. Her er det ingen forskjell, ²³ for alle har syndet og mangler Guds herlighet. ²⁴ Men ufortjent og av hans nåde blir de kjent rettferdige, frikjøpt i Kristus Jesus. ²⁵ Ham har Gud stilt synlig fram for at han ved sitt blod skulle være soningsstedet for dem som tror. Slik viste Gud sin rettferdighet. For han hadde tidligere i tålmodighet holdt tilbake straffen for de synder som var begått. ²⁶ Men i vår tid ville han vise sin rettferdighet, både at han selv er rettferdig, og at han kjenner den rettferdig som tror på Jesus.

ROM 3:21-26

1. Paulus fremstiller menneskets situasjon som en rettssak. Identifiser de ulike partene: Tiltalte, den fornærmede part, dommeren.
2. Hvem sørger for løsningen? Hva er løsningen?
3. Hva tenker du om Paulus sin konklusjon i v. 27?

ROM 3:21-26

- Hvordan kan den samme Gud som trenger et offer for å stilne vreden over synd **allerede** være tilfredsstilt nok til å sørge for offeret han trenger for å bli tilfredsstilt?
- **Svar: Dette er evangeliet!**
- Gud sørger selv for den eneste mulige løsningen. Og det er han selv! Evangeliet er virkelig unikt!

SONINGSSTEDET

3. Mos 16,2:
Herren sa til Moses: Si til din bror Aron at han ikke til hvilken som helst tid skal gå innenfor forhenget i helligdommen, fram til soningsstedet som er lokket på pakt-kisten, for da må han dø. For jeg viser meg i skyen over soningsstedet.

Rom 3,25:
Ham har Gud stilt synlig fram for at han ved sitt blod skulle være soningsstedet for dem som tror. Slik viste Gud sin rettferdighet.

“Ingen tar mitt liv, jeg gir det frivillig.
For jeg har makt til å gi det og makt til
å ta det tilbake igjen. Dette er
oppdraget jeg har fått av min Far.”

– *Jesus (Joh 10:18)*

“Selv kunne jeg aldri trodd på Gud om det ikke var for korset. Den eneste Gud jeg tror på er den Nietzsche latterliggjorde som ‘Gud på korset’. I den virkelige verden full av smerte, hvordan kunne noen tilbe en Gud som er immun mot dette? Jeg har gått inn i mange buddhistiske templer i ulike asiatiske land og stått ærbødig foran statuen av Buddha. Armer og bein i kors, øynene lukket, et hint av et smil som leker rundt munnen hans, et fjernt ansiktsuttrykk, fri fra verdens lidelser. Men hver gang måtte jeg etter en stund snu meg vekk. Og i tankene har jeg i stedet vendt meg til den ensomme, forvridde, torturerte personen på korset, nagler gjennom hender og føtter, ryggen oppflenget, lemmene dratt, pannen blødende fra tornene, munnen tørr og uutholdelig tørst, kastet inn i Gudsforlatt mørke. Dét er den Gud jeg velger! Han la til side sin immunitet mot smerte. Han kom inn i vår fysiske verden med tårer og død. Han led for oss. Våre lidelser blir mer håndterlige i lys av dette. Fortsatt står det et spørsmålstegn ved menneskelig lidelse, men over spørsmålstegnet stempler vi frimodig et annen tegn, korset som symboliserer guddommelig lidelse. Kristi kors... er Guds eneste selvrettferdighet i en verden som vår. ‘De andre gudene var sterke, men du var svak, de red, men du snublet din vei til en trone. Men til våre sår kan bare Guds sår tale, og ingen gud har sår unntatt du.’”

– John Stott

SLIK VISTE GUD SIN RETTFERDIGHET... (V. 24-26)

Gud dømte ikke synd fullstendig i GT slik de egentlig fortjente. Ikke fordi han ikke var rettferdig, men han var tålmodig fordi han hadde planlagt å sende Jesus for å ordne opp med synden en gang for alle.

Synd var like ille før Jesus også, men Gud tillot en delvis løsning inntil den fullkomne løsningen skulle komme.

"KUNNE IKKE GUD BARE TILGITT OSS UTEN AT JESUS MÅTTE DØ?"

EDITED FROM THE STUDY BY

**TIMOTHY
KELLER**

THIS IS FOR YOU

TO READ, UNWRAPPING

GOD'S PRICELESS GIFT.

THIS IS FOR YOU

TO FEED, HELPING YOU

MEDITATE ON GOD'S

WORD DAY BY DAY.

THIS IS FOR YOU

TO LEAD, EQUIPPING YOU

TO TEACH THE BIBLE TO

OTHERS. THIS IS

ROMANS 1-7

FOR YOU

FOR YOU

“Hvis Gud tilga oss ved å bli likegyldig overfor synd - hvis han ville gi opp sin rolle som dommer - ville det neppe være kjærlig til syndens ofre, det ville ikke gi noen forsikring for fremtiden, og ville gjøre Gud dypt svekket i sin karakter. Nei, Gud skal, må, og vil dømme oss. Underet er at han dømte oss i sin egen Sønn...

Gud setter ikke sin rettferdighet til side, han vender den mot seg selv. Korset representerer ikke et kompromiss mellom Guds vrede og hans kjærlighet, det tilfredsstiller ikke hver av dem halvveis. Snarere tilfredsstiller den hver av dem fullstendig i en og samme handling.”

1:1-3:20
Alle er syndere

3:9-20: Alle er syndere
2:1-3:8: Jøder er syndere
Kap 1: Hedninger er syndere

3:21-5:21:
Alle frelst på samme måte

Kap 5: Nåden overvinner synden
Kap 4: Abrahams rettferdighet
3:21-31: Rettferdigheten ved tro

Kap 6-8: Alle helligjøres på samme måte

Kap 8: Ånden setter alle fri
Kap 7: Jøder er døde for loven
Kap 6: Hedninger er døde for synden

Kap 9-11: Guds forhold til jøder og hedninger

Kap 11: Guds sanne folk
Kap 10: Alle frelst ved å påkalle hans navn
Kap 9: Barn av løftet

Kap 12-16: Anvendelse av kap 1-11

Ta imot hverandre slik Kristus har tatt imot dere

KAP 4 - ABRAHAMAS RETTFERDIGHET

1. Observasjon: Hvor henter han sitatet i v. 3 fra?

- **Tolkning:** Når ble Abraham regnet som rettferdig?
- **Tolkning:** Hvorfor snakker han om omskjærelse i v. 9-12?

2. Observasjon: Hvem er Abrahams barn? (v. 11-12)

- **Tolkning:** Hvordan henger dette sammen med betydningen av navnet hans? (v. 11-13, 16-18, 1 Mos 17:1-6)

Tolkning: Hvordan viser kap 4 at det ikke er noen forskjell mellom jøder og hedninger når det kommer til frelse?

KAP 4 - ABRAHAMAS RETTFERDIGHET

- **‘(til)regne’**: Først og fremst et uttrykk fra matematikk og regnskapsføring, brukt i oldtidens forretningsdokumenter for å kreditere betaling til noens konto. (v. 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 22, 24).
- v. 3: Fra 1. Mos 15:6. Abraham tror på Guds løfte om en sønn som skal gi ham talløse etterkommere, og det ble regnet ham til rettferdighet.
- v. 10: Rettferdiggjort i 1. Mos 15 (85 år), omskåret i 1. Mos 17 (99 år)
- v. 11: Abraham er far til alle troende hedninger
- v. 12: Han er også far til troende jøder, men ikke til jøder som ikke tror (selv om de er omskåret)
- v. 17 - Abram: opphøyd far - Abraham: far til mange folkeslag (1. Mos 17:5)
- far til mange folkeslag = far til mange hedninger
- **Alle blir frelst på samme måte, ved tro.**

ROM 4,19-22: HVORDAN KAN ABRAHAM OMTALES SLIK?

Da kastet Abraham seg til jorden og lo. Han sa i sitt hjerte: "Kan en som er hundre år gammel, få barn? Og kan Sara føde, hun som er nitti år gammel?" (1. Mos 17:17)

1. Han hadde blitt rettfærdiggjort ved tro (på Guds løfte om en arving) 14 år tidligere (1. Mos 15). Tvilen gjorde ingenting med hans posisjon foran Gud.

ROM 4,19-22: HVORDAN KAN ABRAHAM OMTALES SLIK?

2. Selv om han nølte med å tro på dette, ettersom det gikk imot all fornuft og erfaring, mistet han ikke all tro på Gud. Han “tvilte ikke i vantro”, fordi han i stedet *tvilte i tro*.
 - Tro og tvil er egentlig ikke motsetninger i Bibelen.
 - Ikke engang tro og vantro utelukker hverandre (Mark 9:24, Joh 20:27)
 - **Tro: En rasjonell overbevisning om at noe er sant, som gjør at du kan ha til tillit til det.**
 - **Motsetningene er heller *tro (tillit)* og *frykt*.** (Mark 4:40, 5:36, Joh 14:1)

ROM 4,19-22: HVORDAN KAN ABRAHAM OMTALES SLIK?

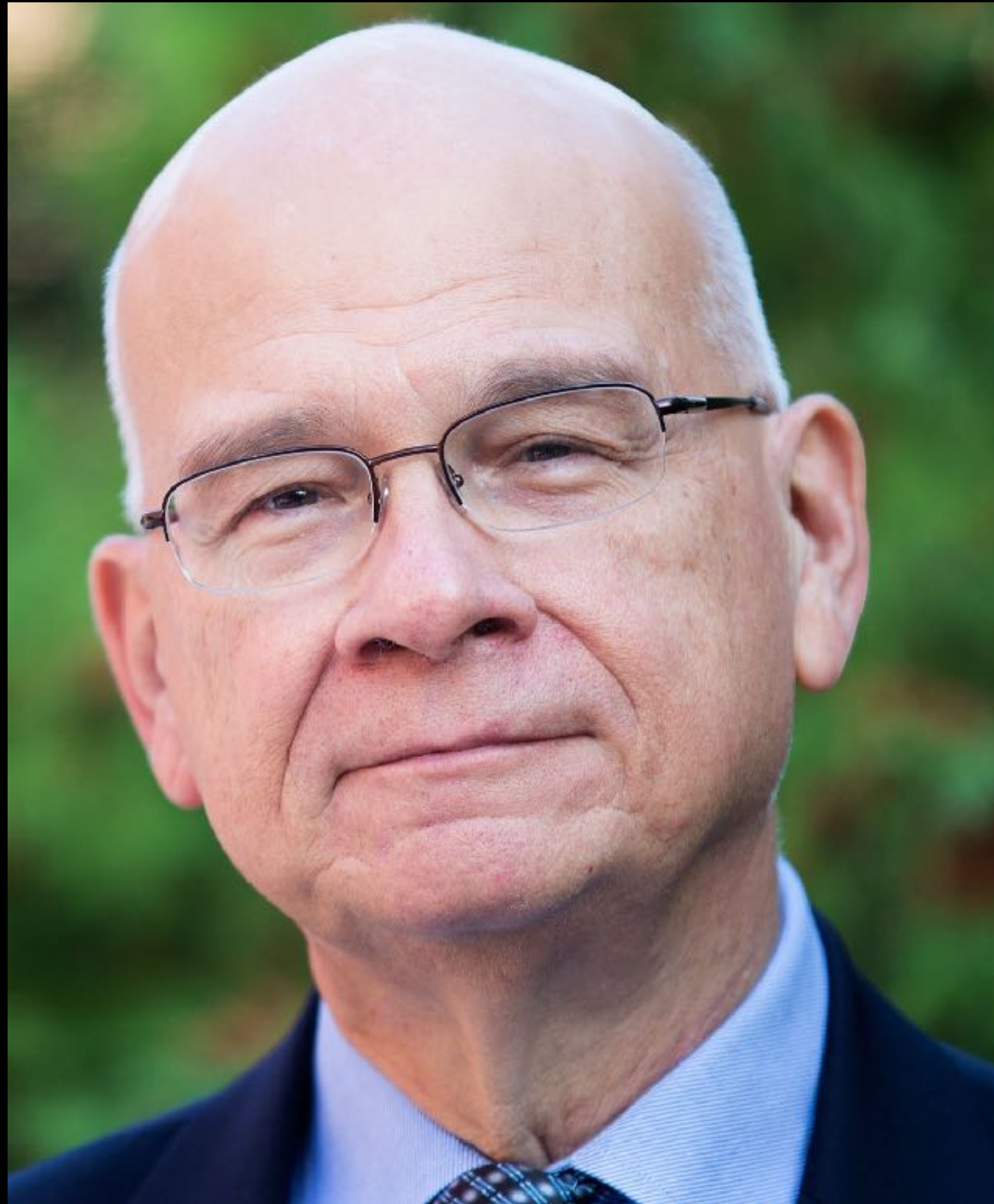
3. “Han ble styrket i troen **idet** han ga Gud ære” (BGO).
- Kan bety: Han ble sterk i troen **samtidig** som han ga Gud ære, eller han ble sterk i troen **fordi** han ga Gud ære.
 - Det motsatte av 1:21, hvor resultatet var tomme tanker og uforstandige hjerter.
 - Siden det å ikke gi ære til Gud førte til at menneskeheten ble uforstandig, så kanskje det å gi ære til Gud fører til at vi vokser i tro slik at vi kan forstå. Å gi Gud ære selv om vi tviler er å ha tillit til ham (= tro på ham) selv om vi ikke forstår alt.
 - Det er rom for tvil i troen.

Er det troen som frelser?

Nei, vi er frelst **ved** tro. Det er **Jesus** som frelser!

TIM KELLER:

*Hvis du tror at troen din frelser deg, vil du slutte å se på Kristus og begynne å se på troen din i stedet. Når du ser tvil, vil det ryste deg. Når du ikke føler det så tydelig, vil det bekymre deg. Hva har skjedd? Du har gjort troen din om til en “gjerning”! Troen er bare det du **tar imot** frelsen din med, det er ikke **årsaken** til at du er frelst. Hvis du ikke ser dette, vil du tro at du har noe å rose deg av: “Grunnen til at jeg er frelst er fordi jeg tror på Jesus.” Dette er en hårfin misforståelse som skjærer bort sikkerheten vår og øker stoltheten vår. Og 3:27 sier at evangeliet ikke gir oss noen grunn til å rose oss.*

Hva ville du valgt til å komme deg over Atlanterhavet med?

Dette flyet + sterk tro?

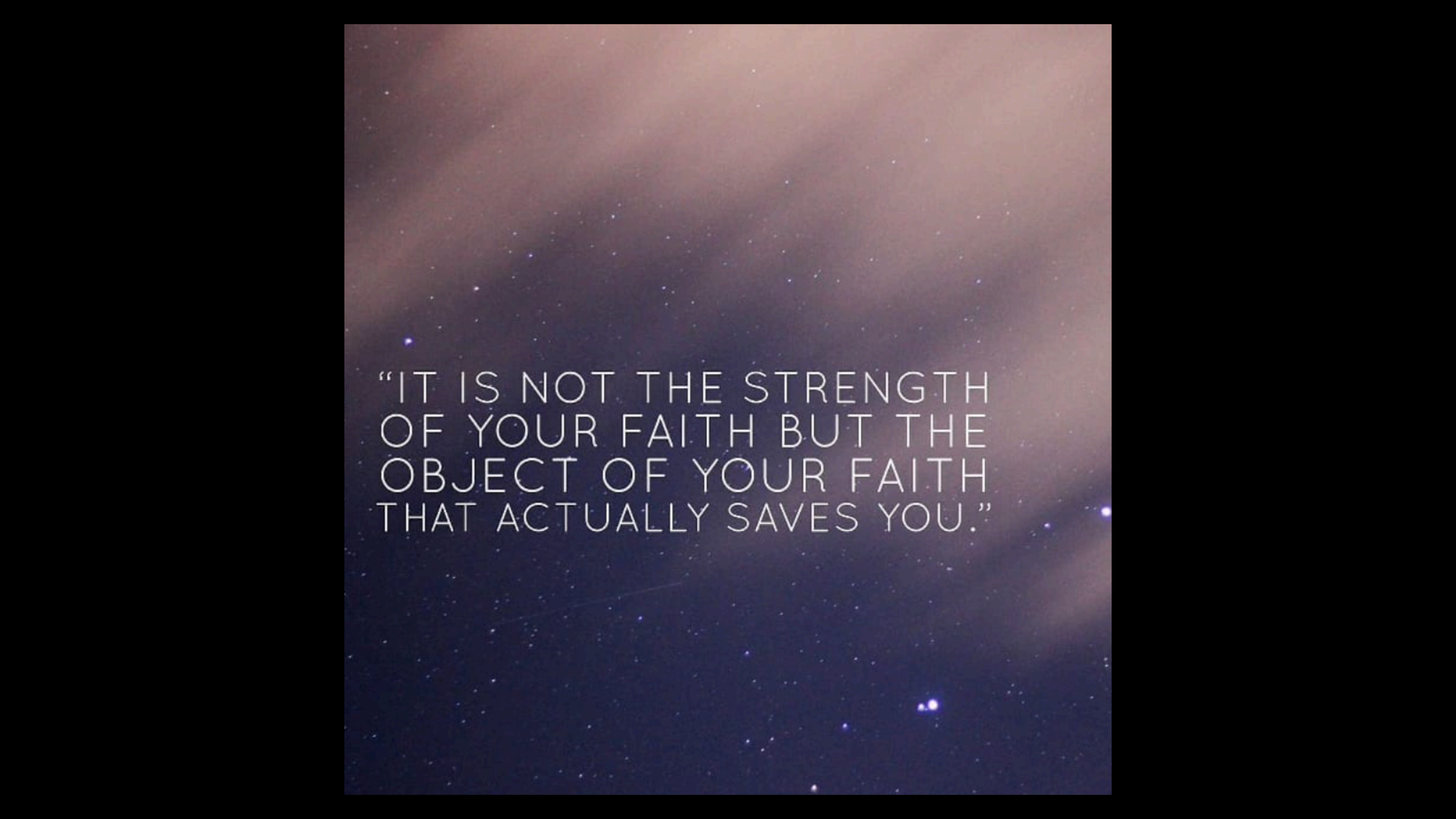

Dette flyet + liten tro?

*Du må slutte å stole på
bønnene dine, tårene dine,
dåpen din, omvendelsen
din og til og med troen din.
Tilliten din må ikke være til
noe annet enn det som er i
Kristus Jesus.*

Charles Spurgeon

“IT IS NOT THE STRENGTH
OF YOUR FAITH BUT THE
OBJECT OF YOUR FAITH
THAT ACTUALLY SAVES YOU.”

Hva annet enn Jesus kan du ha en tendens til å rose deg av som grunnlaget for din selvtillit eller verdi?

Hvordan kan du sørge for at du bare roser deg av Jesus?

5:1-11

- v. 1: Vi har fred med Gud. Hans vrede kommer ikke over oss pga det Jesus gjorde (v. 9), og fordi vi tror på Jesus. (“altså” —> 4:24-25)
- Vi har vår stolthet i:
 1. Håpet om Guds herlighet (v. 2) (—> 1:23, 2:7, 2:10, 3:23, 8:17-19)
 2. Lidelsene (v. 3), fordi —> utholdenhet —> et prøvet sinn —> håpet som ikke skuffer (v. 4-5).
 - v. 6-10: Vi fikk noe vi ikke fortjente. Vi var hverken rettskafne eller gode, men Guds fiender fordi vi var syndere.
 3. Gud som har gitt oss denne forsoningen (v. 11).
- ***Vi har fred med Gud pga Jesus. Erfarer vi denne freden?***

ROM 5:12-21

Vers	Adam	Kristus
15	Adams fall —> de mange måtte dø	Nåden, Guds gave, gis til de mange
16	dommen —> fordømmelse	nåden —> frifinnelse
17	døden fikk herredømme	eie livet og få herredømme
18	Adams fall ble til fordømmelse for alle mennesker	Jesu rettferdige gjerning fører til frifinnelse og liv for alle
19	Adams ulydighet gjorde de mange til syndere	Jesu lydighet skal gjøre de mange rettferdige
21	synden hersket gjennom døden	nåden skal herske gjennom rettferdigheten og gir evig liv

ARVESYND?

- Pelagius (360-420) mente at Adam bare påvirket menneskeheten med å være et dårlig eksempel, mens Augustin (354-430) mente synden ble overført fysisk.
- Den katolske kirkes lære siden år 418
- Den augsburgske bekjennelse (1530): *“... at alle mennesker som er forplantet på naturlig vis, etter Adams fall blir født med synd, det vil si uten frykt for Gud, uten tillit til Gud og med begjær, og at denne arvelige sykdom og brist virkelig er synd, som fordømmer og også nå fører med seg den evige død for dem som ikke blir gjenfødt ved dåpen og Den Hellige Ånd.”*
- Østkirken: Mer døden enn synden som ble sett på som arven fra Adam. Utviklet aldri en arvesyndslære i samme grad som vestkirken med Augustin.

ARVESYND?

- Og slik rammet døden alle mennesker **fordi** alle syndet. (Rom. 5:12)
- Gresk: ἐφ' ᾧ (epi ho (epi + ho), bokstavelig: **“på grunn av hva”**)
- Likevel forstått som **“fordi”** av de fleste greske kirkefedre, som i 2 Kor 5:4 (**“for”**) og Fil 3:12 (**“fordi”**).
- Fungerer derfor trolig som en konjunksjon i betydningen **“fra hvilket det følger”**, **“med det resultat at”** eller **“fordi”**.
- Augustin brukte den latinske oversettelsen Vulgata:
 - *et ita in omnes homines mors pertransiit in quo omnes peccaverunt*
 - *in quo = i hvor (“der”)*
 - utviklet arvesyndslæren derfra

ADAMS SYND + VÅR SYND?

- **Problemer:**

1. Paulus forklarer ikke hvordan synden blir overført.
2. Hvordan er Adams synd årsak til alles fordømmelse (v. 18-19), samtidig som at alle dør fordi de synder på egen hånd (v. 12)?

- **Forslag:**

A. *En syndig natur.* Man må i såfall lese 5,18 som at "ett menneskes fall (førte til en syndig menneskenatur som gjør at alle mennesker synder og) ble til fordømmelse for alle mennesker."

- Luther og Calvin: Alle mennesker lever i "en syndig tilstand". Vi dør pga vår syndige natur, ikke pga egne synder.

B. *Vi synder "i og med" Adam.* Vår synd er på en måte lik Adams synd.

ARVESYND?

- Avsnittet handler egentlig ikke om synd men om hvordan Jesu verk overvinner Adams verk. Handler mer om *død* enn om *synd*. Hvis alle dør, så må alle fortjene dette pga synd. "Arvedød" mer enn "arvesynd".
- Paulus sier ikke tydelig hvordan Adams synd har ført til død for alle, eller sammenhengen mellom Adams synd og alle menneskers synd.
- Men han har gjort det klart at sammenhengen mellom synd og død har gjentatt seg selv siden Adam. Ingen unnslipper døden fordi ingen unnslipper synden.
- Adam var den som synd og død ble sluppet løs i verden gjennom.
- Både Adam og Kristus har en universell betydning, og alle mennesker representeres av en av dem. Handlingene til Adam og Jesus bestemmer framtiden til de som tilhører dem.
- Alle må dermed gå gjennom Kristus for å bli frelst. Ingen vei utenom fordi alle er Adams etterfølgere på en eller annen måte.

ANVENDELSE

3,21 - 5,21

1. Hvilke sider av evangeliet har du lært som er nye?
2. Hvilke hadde du glemt?
3. Hvilke setter du større pris på nå?

Legalism	Gospel	Liberalism
God is holy	God is holy and love	God is love
Earn your own righteousness	Receive God's perfect righteousness	You don't need perfect righteousness
Matter is bad and we are fallen—be suspicious of or reject physical pleasure (asceticism)	Matter is good yet we are fallen—physical enjoyment is good, but live wisely	Matter is good and we aren't fallen—satisfy your physical appetites
Sin only affects individuals—just do evangelism	Sin affects both individuals and social systems—do both evangelism and social action	Naive about depth of human sin—just do social action
People can't change / change is easy	People can change, but there are no quick fixes	People don't need to change
Go into guilt—work it off	Go through guilt—rest in Christ	Go away from guilt—convince yourself you're OK
Repent of sins	Repent of sins and self-righteousness	Repent of neither

KAP 6-8

Alle helligjøres på samme måte

**HVA FORVENTER GUD AV OSS
NÅR VI HAR BLITT FRELST?**

1:1-3:20
Alle er syndere

3:9-20: Alle er syndere
2:1-3:8: Jøder er syndere
Kap 1: Hedninger er syndere

3:21-5:21:
Alle frelst på samme måte

Kap 5: Nåden overviner synden
Kap 4: Abrahams rettferdighet
3:21-31: Rettferdigheten ved tro

Kap 6-8: Alle helliggjøres på samme måte

Kap 8: Ånden setter alle fri
Kap 7: Jøder er døde for loven
Kap 6: Hedninger er døde for synden

Kap 9-11: Guds forhold til jøder og hedninger

Kap 11: Guds sanne folk
Kap 10: Alle frelst ved å påkalle hans navn
Kap 9: Barn av løftet

Kap 12-16: Anvendelse av kap 1-11

Ta imot hverandre slik Kristus har tatt imot dere

KAP 6: DØDE FOR SYNDEN

- Det er Jesu død som frelser oss, og Jesu død blir også mønsteret for vår helliggjørelse. I kap 5 **dør** Jesus for syndere, i kap 6 må synderne **selv dø** til synden.
- Rettferdiggjørelsen kommer med en ny “innflytelse” og kraft som fører til et nytt liv (helliggjørelse).
- ***Helliggjørelse = å leve ut rettferdiggjørelsen, å vokse i troen.***
- Jesus frir oss ikke bare fra syndens **straff**, men også fra syndens **kraft**.

FRA		TIL
Synden hersket gjennom døden	5:21	Nåden hersker gjennom rettferdigheten
Slaver under synden	6:6, 14, 18-19	Slaver for det som er rett
Stod under loven	6:14-15	Står under nåden
Tjente etter bokstaven	7:6	Tjener i et nytt liv i Ånden
Syndens og dødens lov	8:2	Åndens lov som gir liv

FRA

TIL

ADAM

GAMLE VANER/IMPULSER/
TENDENSER

“Vårt gamle operativsystem”

KRISTUS

SYNDENS OMRÅDE
OG MAKT

GUDS RIKE

SYNDEN BESTEMTE

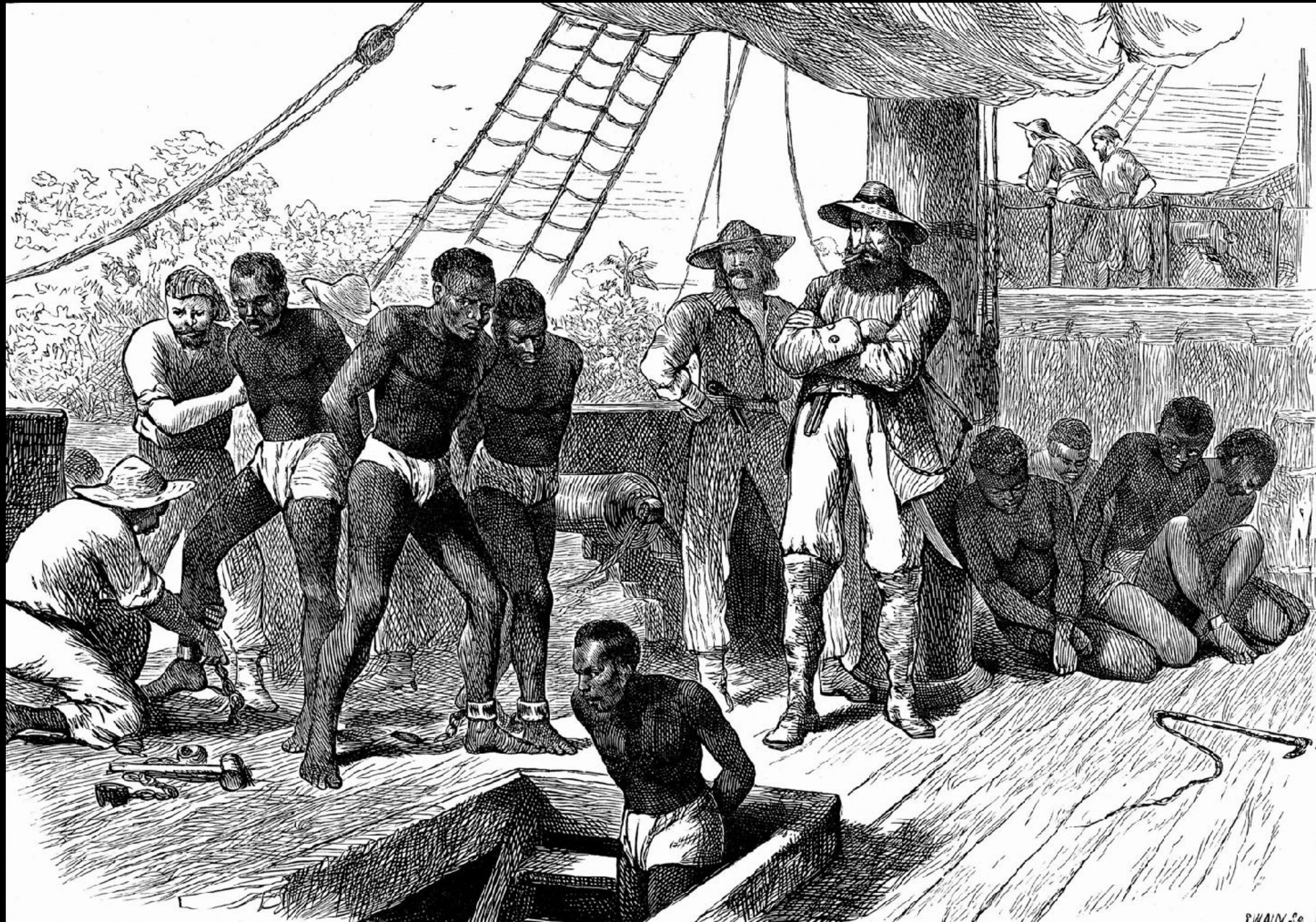
KAN MOTSTÅ SYND

SYND: HVORFOR IKKE?

SYND = INNSER IKKE
HVEM JEG ER

SKAL VI FORTSETTE Å SYNDE SÅ NÅDEN KAN BLI ENDA STØRRE? (6:1-14)

- Hva betyr det å 'dø' for synden?
 - Noe som *har skjedd* (v. 2) - ikke en prosess
 - Ikke at all lyst til å synde er borte (v. 12-14)
 - Et brudd med syndens område/makt/kraft. Innse at forbindelsen til Adam (og synden) er over.
 - Vi må innse og ta i bruk vår nye status ("*skal ikke herske*" (v. 14) er futurum)
- Når vi tror, ser Gud det som at vi døde den samme døden Jesus døde.
- Jesu død for synden er også vår død for synden - og hans oppstandelse (som vi vil få del i i framtiden), gjør oss allerede nå i stand til å "vandre i et nytt liv" (v. 4).

FRA

TIL

ADAM

GAMLE VANER/IMPULSER/
TENDENSER

KRISTUS

SYNDENS OMRÅDE
OG MAKT

GUDS RIKE

SYNDEN BESTEMTE

KAN MOTSTÅ SYND

SYND: HVORFOR IKKE?

SYND = INNSER IKKE
HVEM JEG ER

DEACTIVATED

6,6: Vi vet at vårt gamle menneske ble korsfestet med ham, for at den kroppen som er underlagt synden, skulle **tilintetgjøres** og vi ikke lenger skulle være slaver under synden.

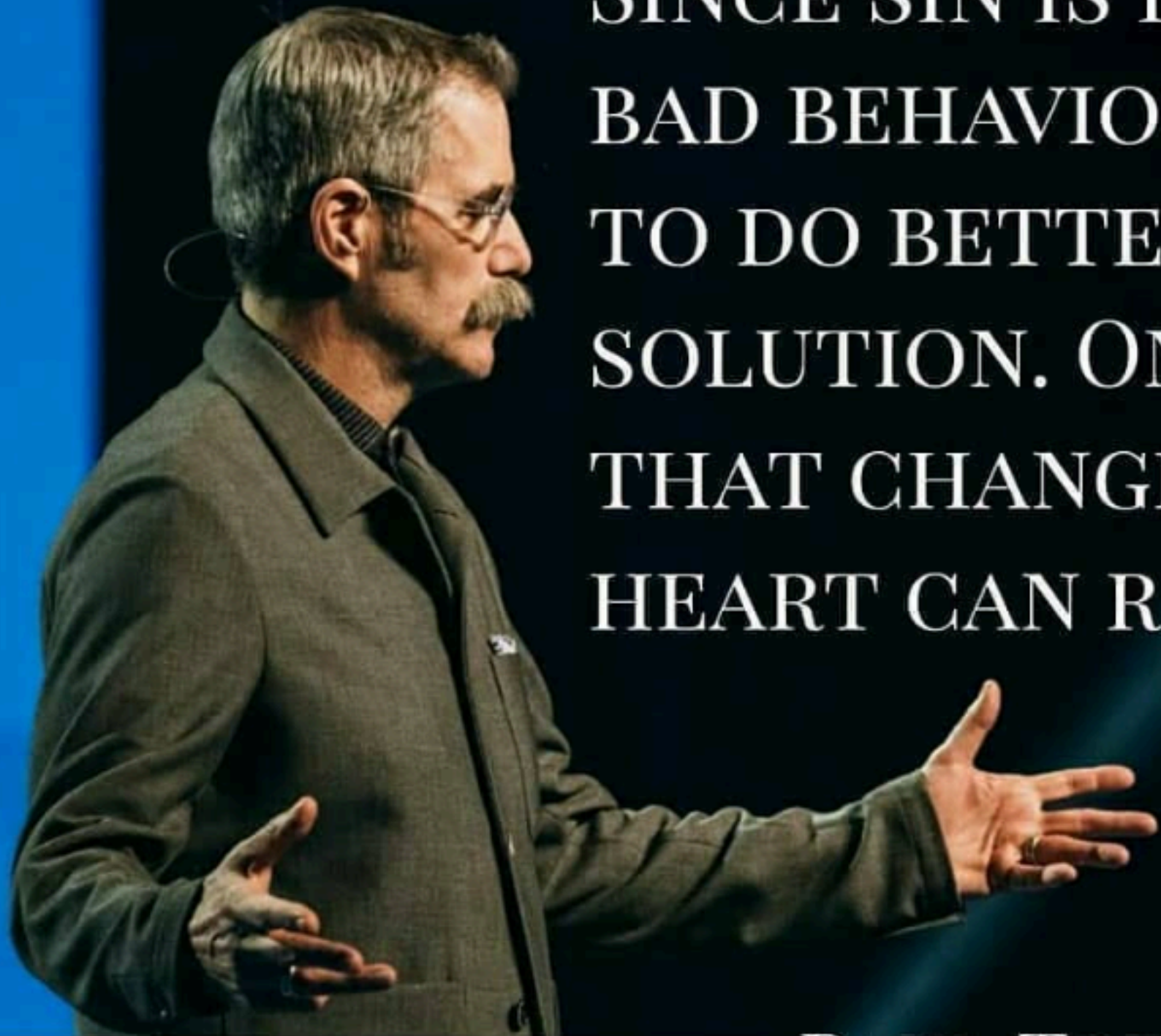
- BGO: 'fratatt sin makt'
- Gresk ordbok: *to render idle, unemployed, inactive, inoperative..*
- Kroppen som er underlagt synden skrur av og deaktiveres. Den eksisterer fortsatt, men den regjerer ikke over oss.

SKAL VI SYNDE FORDI VI IKKE ER UNDER LOVEN, MEN UNDER NÅDEN? (6:15-23)

- “Kan vi surfe på nåden?”
- *Frelst* betyr ikke uten noen herre. Alle mennesker er **enten** syndens slave **eller** Guds slave. Ingen er nøytral eller “fri”. Verdens “frihet” er egentlig slaveri til synden.
- Det naturlige er å tjene vår nye herre som har befri oss fra vår gamle herre.
- **Den riktige “anvendelsen” av frelsen er helliggjørelse.**

6:22

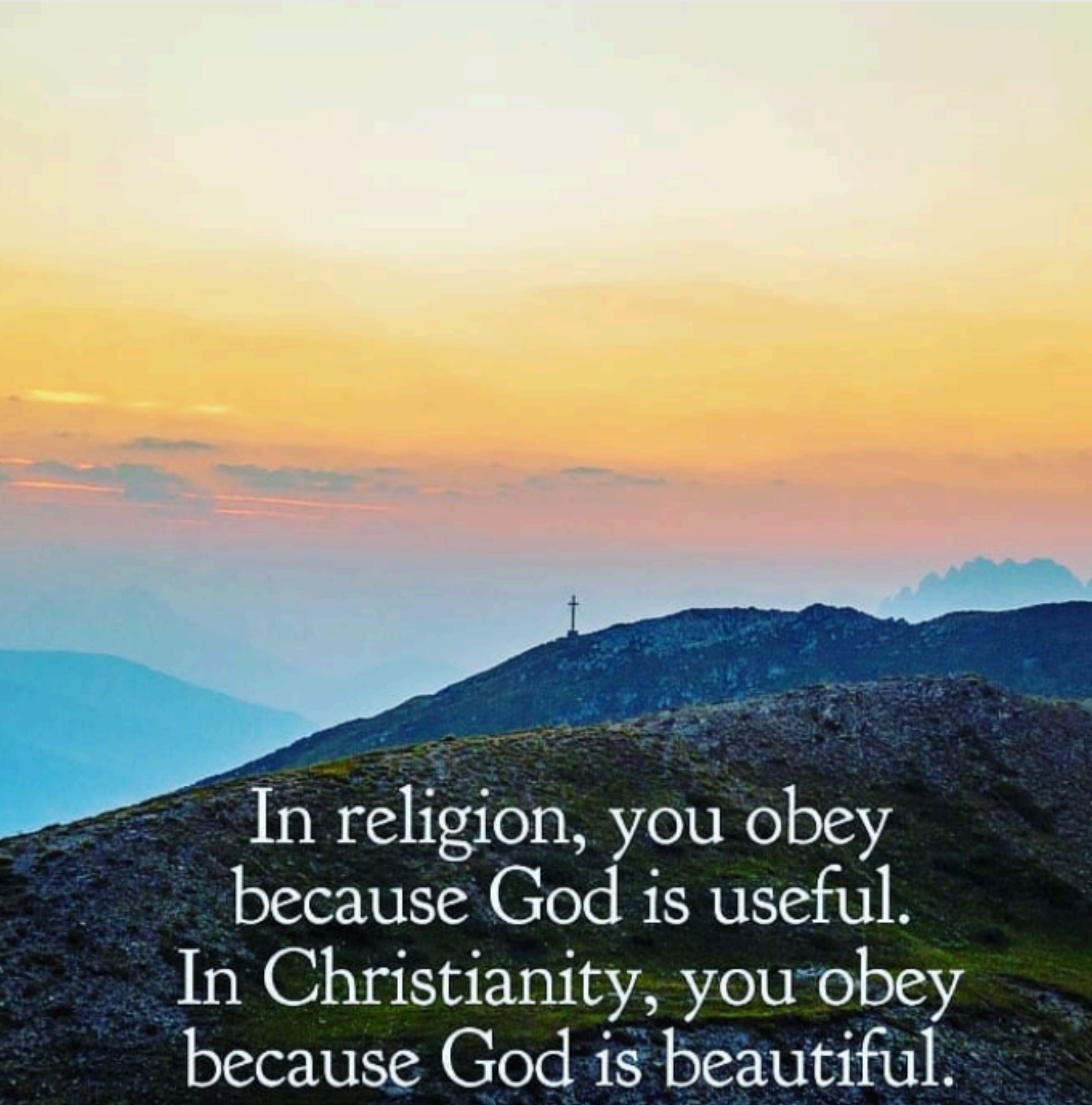
1	2	3	4
Frigjort fra synden	Blitt tjenere for Gud	Blir hellige	Fører til evig liv

A man with a mustache and glasses, wearing a dark jacket, is shown in profile from the waist up, gesturing with his hands as if speaking. The background is a dark blue gradient.

SINCE SIN IS DEEPER THAN
BAD BEHAVIOUR, TRYING
TO DO BETTER ISN'T A
SOLUTION. ONLY GRACE
THAT CHANGES THE
HEART CAN RESCUE US.

PAUL TRIPP

 reformed_doctrine

A landscape photograph showing rolling hills under a sunset sky. A cross is visible on a distant hilltop. The foreground is a grassy slope.

In religion, you obey
because God is useful.
In Christianity, you obey
because God is beautiful.

ANVENDELSE AV KAP 6

Hva tenker du om dette?

1. *“Rettfærdiggjørelse av tro, men helliggjørelse ved slit?”*

Gud sørger for begge deler i Kristus. Fordi vi har blitt satt fri fra syndens kraft, kan vi forvente å klare å ikke ha synden som herre. Evangeliet gir oss en ny og annerledes motivasjon for et liv etter Guds vilje.

2. *“Vi synder ikke pga svak viljestyrke, men fordi vi glemmer eller ikke har forstått evangeliet og fortsatt tenker på “gamlemåten”. Syndige handlinger kommer av syndige motivasjoner. Hvis vi spør hvorfor vi synder, vil vi kanskje oppdage at årsaken er at vi leter etter rettfærdiggjørelse, identitet og verdi andre steder enn i Gud. Hvis vi husker at vi er fullstendig elsket og rettfærdige i Kristus, vil det undergrave motivasjonen og fjerne lysten til å synde.”*

KAP 7: MOSELOVEN

1. Vår forbindelse til loven må brytes for at vi kan settes i et nytt forhold med Jesus. Døden kutter relasjonen med loven. (7:1-6)
2. Er loven da synd? (7:7-25)
 - Loven er av Gud, men har blitt til et redskap for synden.
 - Selv om den kommer fra Gud, kan den hverken rettferdiggjøre eller helliggjøre, pga vår menneskelige natur (8:3).

ER LOVEN SYND? (7:7)

2:17	Har med et forhold til Gud å gjøre
2:18	Et uttrykk for Guds vilje
2:19	En veileder
2:19	Et lys
2:20	En rettleder
2:20	En lærer
2:20	Det rette uttrykk for kunnskap og sannhet
7:7	Absolutt ikke synd
7:12	Hellig
7:12	Rett
7:12	God
7:14	Åndelig

7,7-25: HVEM ER 'JEG' OG ER HAN EN KRISTEN?

1. Paulus selv, før han møtte Jesus?
2. Paulus selv, etter han møtte Jesus?
3. Adam?
4. Israel?
5. Enhver i møte med Guds krav?

7,7-25: HVEM ER 'JEG' OG ER HAN EN KRISTEN?

I. Paulus selv, før han møtte Jesus?

- Han snakker aldri om livet som fariseer slik. Tvert imot var han uklanderlig i sin rettferdighet etter loven. (Fil 3:6, Gal 1:13-14)
- Trolig størst støtte i dag, og også i oldkirken. Han ser situasjonen for hva den var etter at han møtte Jesus.
- Kunne være kampen med loven for jøder og gudfryktige hedninger.
- Nærkonteksten er et forsvar for loven.
- En kontrast mellom det verdiløse i selvsentrert religion (mange “jeg” og “meg”) i Rom 7 med livet i Ånden ved nåde i Rom 6 og 8.
- **Mot:**
 - Forvirrende med presens og “jeg”. Bytter han til presens fordi han forsvarer loven, for å gjøre det mer levende?
 - En jøde ville heller aldri ha vært “uten lov”
 - Ingenting tyder på at Paulus innså sin syndighet før han møtte Jesus.

7,7-25: HVEM ER 'JEG' OG ER HAN EN KRISTEN?

2. Paulus selv, etter han møtte Jesus?

- **For:**
 - Vanlig lesning: Paulus snakker om seg selv "nå"
 - Endring i verbtid. 7-13 er fortid, men presens fra vers 14.
 - Endring av situasjon: 7-13 snakker om å "drepe" ham. Han er død.
 - Fra v. 14 beskriver han en pågående kamp med synden, hvor han kjemper, men nekter å overgi seg.
 - Paulus fryder seg over Guds lov (v. 22), selv om synden fortsatt virker i ham. Ikke-troende kan ikke glede seg over Guds lov i sine hjerter
 - 8:7 - Det syndige sinnet er fiendtlig mot Gud. Det underordner seg ikke Guds lov, og det kan det heller ikke.
 - 7:22 kan ikke sies av en som ikke tror
- Vantro er uvitende om å være fortapt og så syndige at de ikke kan redde seg selv, mens Paulus innrømmer at han er en tapt synder (v. 18).
- Vers 25 høres ut som en kristen
- Plasseringen av dette avsnittet i den delen av Romerbrevet hvor Paulus tar for seg helligjørelse.
- Synd fortsatt kan være en trussel for en kristen (6:11-13)
- **Mot:**
 - Synden i 6:11-13 kan overvinnes, i kap. 7 har "jeg-et" allerede tapt.
 - Verken "Ånd" (kap 8) eller Kristus nevnes i kampen
 - Kontrasten mellom kap 7 og 8
 - "Jeg ulykkelige menneske!" (v. 24)
 - Problemet med verdien av omvendelse hvis man havner i slik åndelig elendighet

7,7-25: HVEM ER 'JEG' OG ER HAN EN KRISTEN?

3. Adam

- Mange i tidlig kirkehistorie har ment at v. 7-12 kan brukes på Adam. Kanskje mer enn Adam, men at det er en referanse til Adam.
- Etter å ha brukt tanken om felles tilhørighet i Adam i v. 7-13 (“jeg i Adam”), fortsetter Paulus i v. 14-25 for å beskrive de vedvarende virkningene av denne tilhørigheten (“Adam i meg”).
- **Mot:** Paulus snakker om Moseloven, og Adam var ikke ansvarlig for den loven.

7,7-25: HVEM ER 'JEG' OG ER HAN EN KRISTEN?

4. Israel

- Siden Johannes Chrysostom (300-tallet): En representasjon av Israels folk. Også kalt det “frelses-historiske” synet.
- Jødene hadde en felles identitet med sitt folks historie. I påskefeiringen ville alle jøder bekjenne at de var slaver i Egypt og ble forløst gjennom påsken. (Som i 5. Mos og Josva om å være til stede ved Sinaifjellet i 2. Mos)
- Sinai-fjellet i v. 9-10
- **Mot:** Hvorfor bruke ‘jeg’?

7,7-25: HVEM ER 'JEG' OG ER HAN EN KRISTEN?

5. Enhver i møte med Guds krav?

- Alle generelt. En beskrivelse om denne konfrontasjonen.
- **Men:** Det er umulig å fjerne de selvbiografiske elementene fra “jeg” i dette avsnittet. Og det er også den naturlige lesningen av teksten.

Uansett hvem 'jeg' er: Temaet er moseloven. Ikke menneskelig natur.

Moo: En kombinasjon av selvbiografisk (1) og Israel (4) er den beste forklaringen av teksten. Paulus beskriver sin egen og andre jøders erfaring. “Jeg” er Paulus i solidaritet med Israel.

KAPITTEL 8

8,1-17: Livet i Ånden

- v. 1-4: Fri fra synden til et nytt liv i Ånden
- v. 5-17: Kjøttet mot Ånden

8,18-30: Herligheten vi har i vente

8,31-39: Ingenting kan skille oss fra Guds kjærlighet

8:1-4

Observasjon:

1. *Fordømmelse*: Sist han snakket om fordømmelse i dette brevet var i 5:16 og 5:18. Hva slags fordømmelse var det snakk om der?
2. *Syndens og dødens lov*: Første gang han nevner disse to sammen er i 5:12. Hvem forbindes synd og død med der?

Tolkning:

Hvorfor er det da ingen fordømmelse for dem som er i Kristus?

8:9-11

- Ingen kristen kan være 'i kjøttet', alle kristne er per def. 'i Ånden'.
- Det finnes ikke én kristen som ikke har Den hellige ånd.
- Å være kristen betyr å ha Guds Ånd, og å ha Guds Ånd er å være "i Ånden" og ikke i kjøttet.
- Siden Guds Ånd bor i oss er det han som har makten over oss.

8:12-13

"Derfor, søsken, skylder vi ikke vårt kjøtt og blod noe, så vi skulle leve etter det. For hvis dere lever slik kjøttet vil, må dere dø. Men hvis dere ved Ånden dreper kroppens gjerninger, skal dere leve."

8:12-13

"Derfor, søsken, skylder vi ikke vårt kjøtt og blod noe, så vi skulle leve etter det. For hvis dere lever slik kjøttet vil, må dere dø. Men hvis dere ved Ånden dreper kroppens gjerninger, skal dere leve."

1. Ikke lek med synd. Unngå også ting som fører til synd, og ting som er tvilsomt.
2. Endre motivasjonen til å synde ved å huske på å anvende evangeliet. Dette går dypere enn å motstå handlinger. Det handler om hjertets motiver.

ÅNDEN (V. 14-30)

1. De som drives av Ånden (i det nye livet) er Guds barn (adoptert) og kan kalle ham “far/pappa” (v. 14-15)
2. Ånden tar bort frykten for avvisning og forsikrer oss om at Gud elsker oss (v. 15-16)
3. Gjør oss til arvinger (v. 17). Vi får den førstefødtes arv.
4. Vi får del i Jesu lidelser (v. 17). Vi får del i en familielighet. (v. 18-30: Hvorfor lidelsene er verdt det)
5. Ånden gir oss frimodighet til å komme til Gud i bønn. Vi er velkomne. (v. 26-27)

Å være opptatt av det som hører Ånden til (8:5) er bl.a. å ikke glemme vår privilegerte status og at vi er elsket, og la dette prege hvordan vi tenker, perspektivene våre, og dermed også våre ord og handlinger.

DOUGLAS MOO:

“Om noen kristne gjør den feilen å basere frelsesvissheten sin kun på følelser, gjør mange andre den feilen å basere det kun på fakta og argumenter. Det Paulus sier her stiller spørsmål ved om man kan ha en ekte opplevelse av Guds Ånds adopsjon uten at det berører følelsene.”

8:31-39

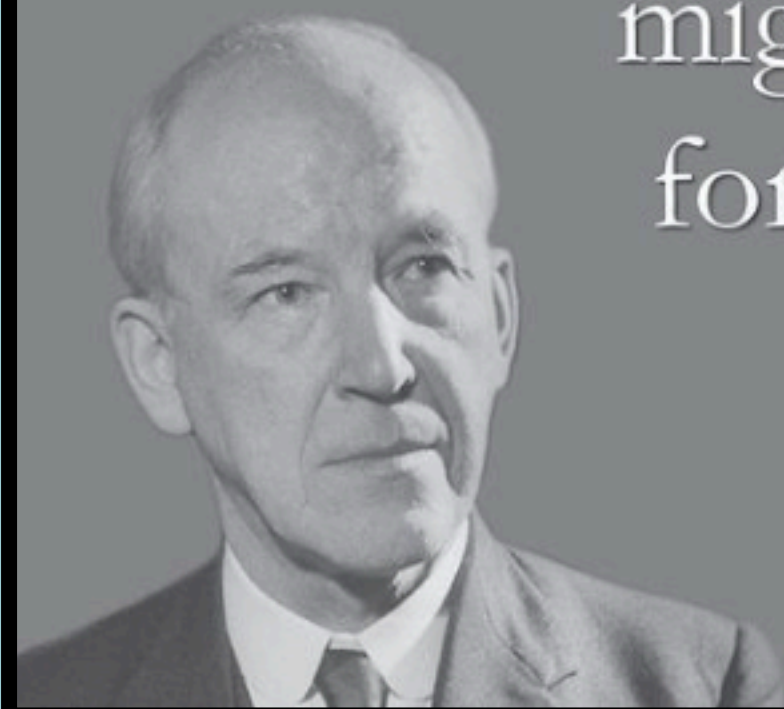
- 8:31 - Gud er for oss, i rettssalen. Hvorfor frykte noe motstand i det hele tatt?
- 8:32 - Hvorfor bekymre oss over behov hvis Gud ikke sparte sin egen sønn for oss?
- 8:33-34: Juridisk språk. Ingen kan anklage oss fordi Gud har allerede frifunnet oss og erklært oss "ikke skyldig".
- 8:35-39:
 - v. 35: et "normalt" liv i forfølgelse (2 Kor 11,22-28).
 - v. 38-39: åndelige hindringer
 - 8:36-37 - Sentrum av *kiasmen* = hovedpoenget. Vi "vinner mer enn seier" i lidelsene ved Kristus. Ingen kan bryte "kjeden" i v. 30.
- Fra *ingen fordømmelse* (v. 1) til *ingen adskillelse* (v. 39). Vi er blitt reddet over til Guds rike og er for alltid trygge der.

ANVENDELSE KAP 6-8

Your sanctification is governed by your view of the cross.

You do not say that the cross is only about justification (...)

No. The cross governs sanctification. It is the mightiest argument for sanctification.

Martyn Lloyd-Jones

1. Har du tenkt at det ikke har noe å si hvordan du lever fordi du er “under nåden”? Eller har det kristne livet vært et slit? Tenker du annerledes nå?
2. **Å leve slik kjøttet vil** er å la seg lede av verdens verdier, den verden som er i opprør mot Gud (8:5, 7). **Å leve slik Ånden vil** (v. 4) er å leve etter verdiene som kjennetegner den kommende verden (Guds rike). Hvordan kan det se ut i praksis å “drepe kroppens gjerninger ved Ånden”? (8:13)
3. Er det noe du “leker med” i stedet for å drepe det?

KAP 9-11

Guds forhold til jøder og hedninger

1:1-3:20
Alle er syndere

3:9-20: Alle er syndere
2:1-3:8: Jøder er syndere
Kap 1: Hedninger er syndere

3:21-5:21:
Alle frelst på samme måte

Kap 5: Nåden overvinner synden
Kap 4: Abrahams rettferdighet
3:21-31: Rettferdigheten ved tro

Kap 6-8: Alle helliggjøres på samme måte

Kap 8: Ånden setter alle fri
Kap 7: Jøder er døde for loven
Kap 6: Hedninger er døde for synden

Kap 9-11: Guds forhold til jøder og hedninger

Kap 11: Guds sanne folk
Kap 10: Alle frelst ved å påkalle hans navn
Kap 9: Barn av løftet

Kap 12-16: Anvendelse av kap 1-11

Ta imot hverandre slik Kristus har tatt imot dere

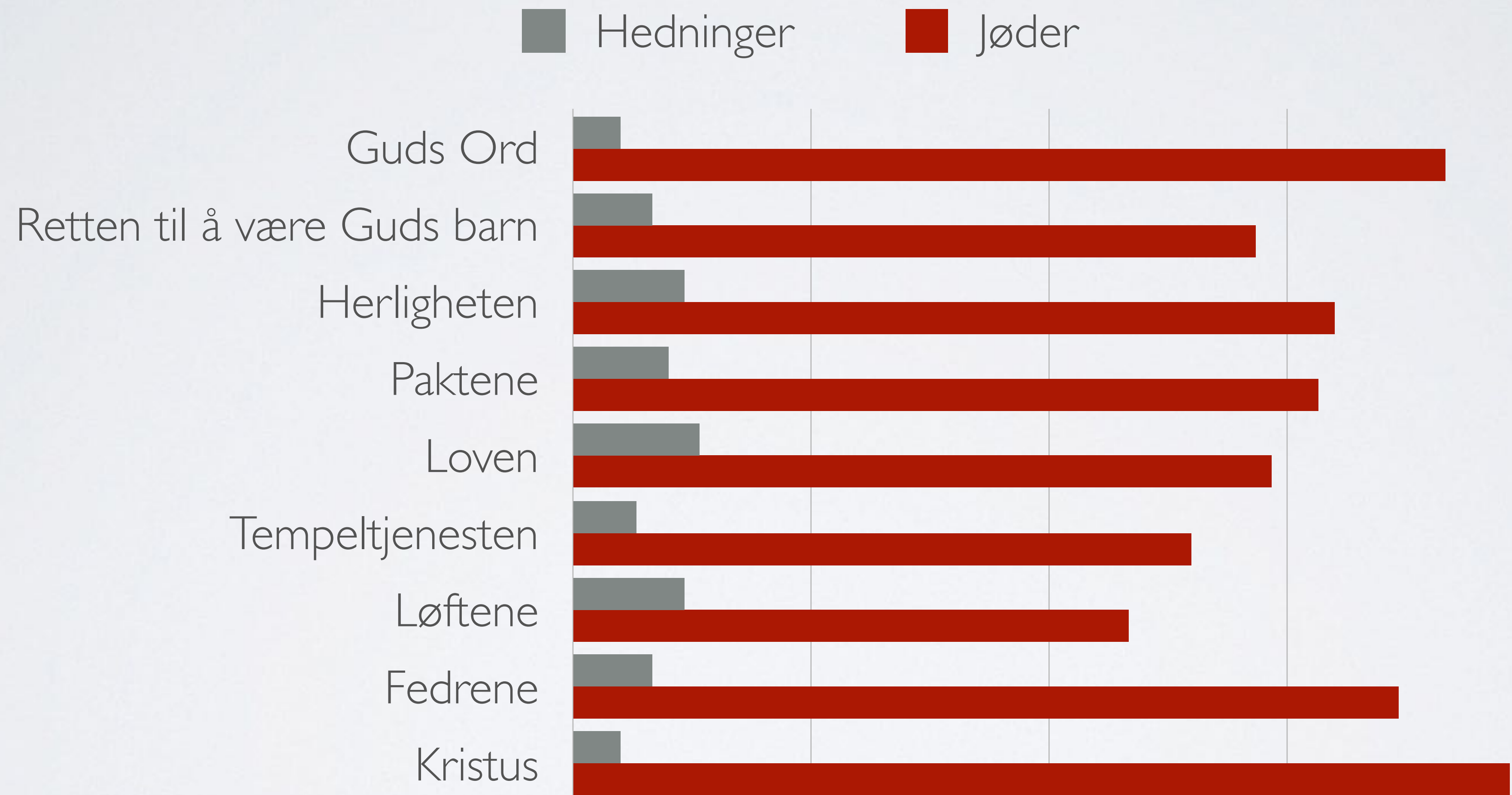
KAP 9-11: GUDS FORHOLD TIL JØDER OG HEDNINGER

- Hvis jøder ikke har noen fordel i frelsen, hva skjer da med deres status i GT som “Guds utvalgte folk”?
- Hvis også hedningekristne kan kalles ‘Abrahams barn’ (kap 4), ‘Guds barn’ (kap 8), arvinger til Guds herlighet (5:2, 8:18-30), og de har Guds Ånd - har Israel da blitt erstattet?
- Hvordan er den nye pakt en fortsettelse av den gamle? (3:21) Hvorfor ble Jesus da avvist av de fleste jøder? Henger evangeliet sammen med løftene til Israel?
- Hvis nei, hvordan kan kristne stole på Guds løfter til dem hvis han har gått tilbake på løftene han ga til Israel?

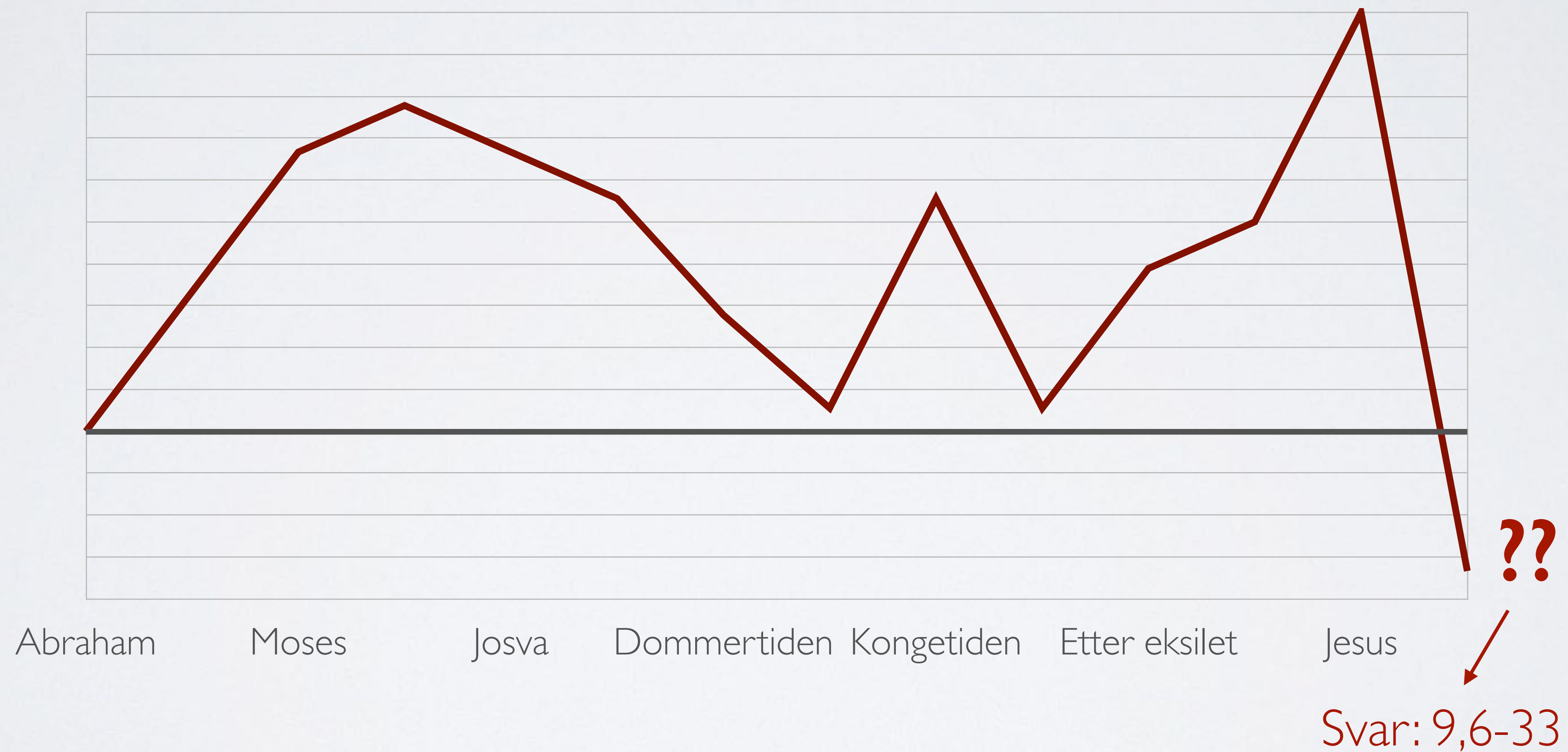

FORDELER MED Å VÆRE JØDE

(3:2, 9:4-5)

ISRAELS FREMGANG

HVA SKJEDDE? (9:6-33)

1. *Har Guds ord slått feil siden Israel ikke blir frelst? (v. 6-13)*

- Nei, vi må bare redefinere 'Israel' basert på hva GT sier.
- Israel / Abrahams barn = *troende jøder*
- I tillegg handler det om Guds utvelgelse.
- Ikke alle Abrahams fysiske etterkommere fikk løftet. Også i GT brøt mange pakt. Fysisk avstamning var ikke nok selv da den gamle pakt gjaldt.

2. *Er det ikke urettferdig å velge ut noen og ikke andre? (v. 14-18)*

- Nei, det er utenkelig at Gud er urettferdig.
- Det er godhet som er poenget.
- Selv Guds forherdelse leder til et mye større positivt resultat

3. *Hvordan kan Gud beskylde noen for å ha forherdet seg hvis det er han som forherdet dem? (v. 19-23)*

- Kan ikke Gud gjøre som han vil?
- Han kunne ha avsluttet historien for lengst, men han er tålmodig med dommen for å kunne vise godhet mot oss.

TOLKNINGER AV 9:21-23

1. *Dobbel forutbestemmelse*: Gud har på forhånd bestemt hvem som går fortapt og hvem som blir frelst.
2. Rom 9 handler egentlig ikke om frelse, men om *nasjoner*, og når Paulus kommer inn på frelse, handler det ikke om *individuelle* mennesker.
 - A. Paulus sier at det er **Gud** (NB88, BGO: *han*) som **på forhånd har gjort ferdig** (*proetoimazo*) noen for herligheten, men han sier ikke **hvem** som har **gjort ferdig** (*katartizo*) de som går til grunne - og ikke at dette ble gjort **på forhånd**.
 - *Krukkene som var under vreden* er i utgangspunktet alle mennesker, som derfor i utgangspunktet er *forberedt til å gå til grunne*. (kap 1-3)
 - B. Bildet i v. 21 er hentet fra Jer 18, hvor konteksten er at Gud endrer planer med **nasjoner** ut fra deres respons. Gud bruker **nasjoner** i sin plan: Ismael, Esau, farao og de forherdede jødene spiller en *enklere* rolle i Guds frelsesplan.
 - C. **Lage** i v. 21 er et annet verb (*poieo*) enn i v. 22 og 23, og bildet bør kanskje uansett ikke tas for bokstavelig.

UTVELGELSE, FORHERDELSE, PREDESTINASJON OG FRI VILJE

- Faraos var allerede i opprør mot Gud. Forherdelsen holdt ham i den tilstanden han allerede var i. I 2. Mos virker Guds forherdelse og faraos forherdelse som samme ting.
- En *individuell* utvelgelse innenfor den *kollektive* utvelgelse.
- Den kollektive (Israel) garanterer ikke frelse. Det var fullt mulig å falle fra.
- Individuell utvelgelse (troende jøder). Utvides i NT til å gjelde hedningene også.
- Hvis Gud “ikke vil at noen skal gå fortapt, men at alle skal nå fram til omvendelse” (2 Pet 3:9), og han ikke er urettferdig (v. 14), så kan vi stole på at han gjør det rette når han forherder.
- Guds nåde gis til de som ikke fortjener det. Forherdelsen kommer over de som allerede pga sin synd fortjener fordømmelse.
- Utvelgelsen av Abraham var misjonarisk, med de ikke-utvalgte i sikte. Kan forstås som utvalgt til en tjeneste i dette livet, ikke først og fremst til evig liv.

“Paulus prøver ikke å vise hvordan Guds utvelgelse av mennesker henger sammen med at de “velger” Gud i tro [...] Han er fornøyd med å sette frem sannheten om Guds absolutte suverenitet - i både utvelgelse og forherdelse - og sannheten om full menneskelig ansvarlighet, uten å forene dem. Vi gjør godt i etterligne hans tilnærming.”

- Douglas J. Moo

9:24-33

- Tilbake til hovedtemaet om jøder og hedninger. Både Hosea og Jesaja støtter poenget til Paulus:
 1. Hos 2,23: Opprinnelig om Israel (nordriket). Her om hedningene som var *ikke elsket og ikke mitt folk*, men som nå er *elsket, mitt folk og den levende Guds barn*.
 2. Jes 10,22-23: Opprinnelig om de trofaste i Juda. Ikke alle israelitter ville bli frelst.
 3. Jes 1,9: Det var Gud som sørget for at det var igjen noen.
- 9:31-33: De gikk glipp av klimakset i frelseshistorien. Også dette var forutsagt i GT.

10:1-13

- v. 1: Han ber om at de skal bli frelst, ikke lenge etter at han har sagt at alt avhenger av Guds utvelgelse. Ingen motsetning. Både bønn og misjon er nødvendig selv om Gud utvelger.
- v. 4: Lovens tid er over & Jesus er det loven pekte mot.
- v. 5 - Det mennesket som lever etter budene, vil kunne oppnå Guds rettferdighet.
- v. 6-13: Rettferdigheten av tro er så nær at den trenger bare en enkel respons.

10:14-21

- v. 14-17: Utsendt —> forkynne —> høre —> tro —> påkalle —> frelst
- **v. 18: “Kanskje jødene aldri fikk sjansen til å svare på evangeliet fordi de aldri hørte det?”**
 - Fra Sal 19,5: Guds spesielle åpenbaring (evangeliet) har blitt forkynt som Guds generelle åpenbaring (skaperverket) - over hele jorden (Rom 1:8, Kol 1:6, 23)
 - Jødene hadde altså fått mange muligheter.
- **v. 19: “Men kanskje de ikke forstod evangeliet?”**
 - Hedningene, “et uforstandig folk”, forstod det. Det var ingen grunn til at jødene ikke skulle ha forstått budskapet.
 - Også dette var forutsagt i GT.

11:1-10

- v. 1: Paulus er et levende bevis på at Gud ikke har forkastet Israel.
- v. 2-6: Gud har i sin nåde utvalgt og spart en rest av Israel, de troende jødene, de “rette jødene” (2:28-29).
- v. 7: Israel = de utvalgte + de andre (er blitt forherdet)

11:11-24

- v. 11: Er alt håp ute? Slett ikke!
- v. 12: Jødenes fall & frelse er veldig positivt for hedningene!
- v. 16: Israel er hellig (“satt til side”) pga forfedrene.
- v. 18: Hedningene må ikke være arrogante overfor jødene.
- v. 20-23: Ingen forskjell på jøder og hedninger ang. hvordan man forblir en del av Guds folk. Alltid ved tro.

Det er bare ett tre = Gud har bare ett folk.

Guds folk i GT het “Israel”,
Guds folk i NT heter
“kirken”.

*“Kirken” er ikke det samme
som “hedningene”!*

“HELE ISRAEL” (11:26)

1. Etniske Israel

- “Israel” ment etnisk i v. 25 og 28 (og i hele brevet unntatt i 9:6).
- “Hele Israel” = troende Israel + forherdede Israel
- Måten: Mesteparten forherdet mens hedninger blir frelst —> jødernes misunnelse og frelse

2. Åndelige Israel (kirken)

- 4:11, 9:3, 8, 11:14, 1 Kor 10:18, Fil 3:5 - Gal 6:16, Fil 3:3
- “Hele Israel”: Utvalgte jøder + utvalgte hedninger; fra alle generasjoner.
- Måten: Mesteparten forherdet mens noen få jøder + mange hedninger blir frelst

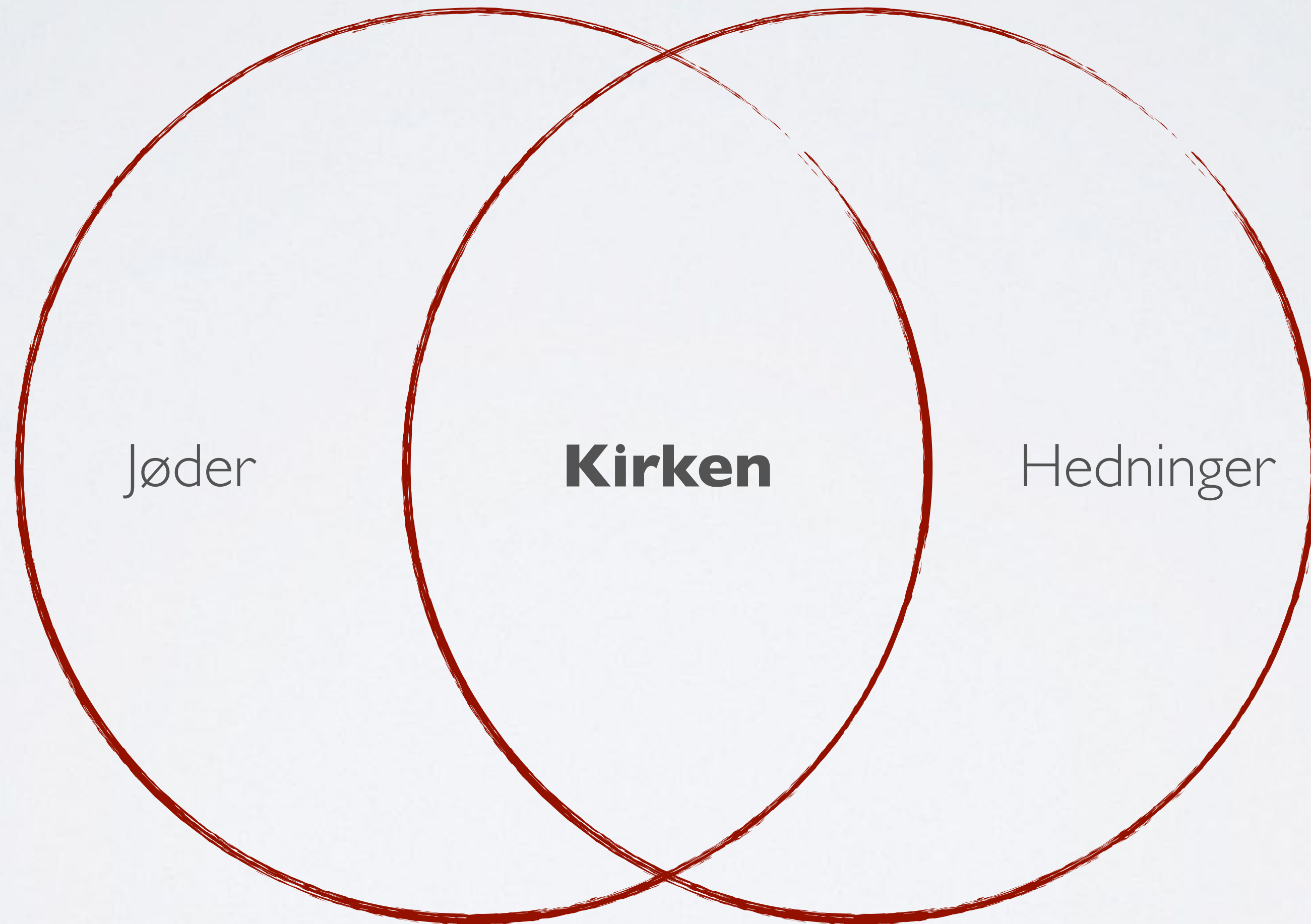
3. Troende Israel

- Israel redefineres i 2:28-29 og 9:6
- “Hele Israel”: Alle utvalgte jøder fra alle generasjoner
- Måten: Mesteparten forherdet mens det “virkelige” Israel blir frelst “slik det står skrevet”: ved Messias.

ROM 9-11

ROM 9-11

De naturlige grenene (11:21,24)

En vill oljekvist (11:17)

Et godt tre (11:24)

Min elskede (9:25)

De som ikke søkte meg (10:20)

Israelitter (9:4)

Hver den som tror (10:4)

De som er falt (11:22)

Guds barn (9:8)

Den som tror på ham (9:33)

Ulydig og gjenstridig folk (10:21)

Barn av kjøtt og blod (9:8)

Barn ut fra løftet (9:8)

En rest (9:27, 11:5)

Ikke elsket (9:25)

De utvalgte (11:7)

Ikke mitt folk (9:25-26)

Abrahams barn (9:7)

Hver den som påkaller

De som ikke spurte

Mine søsken av samme

Den levende Guds

Verden (11:12,15)

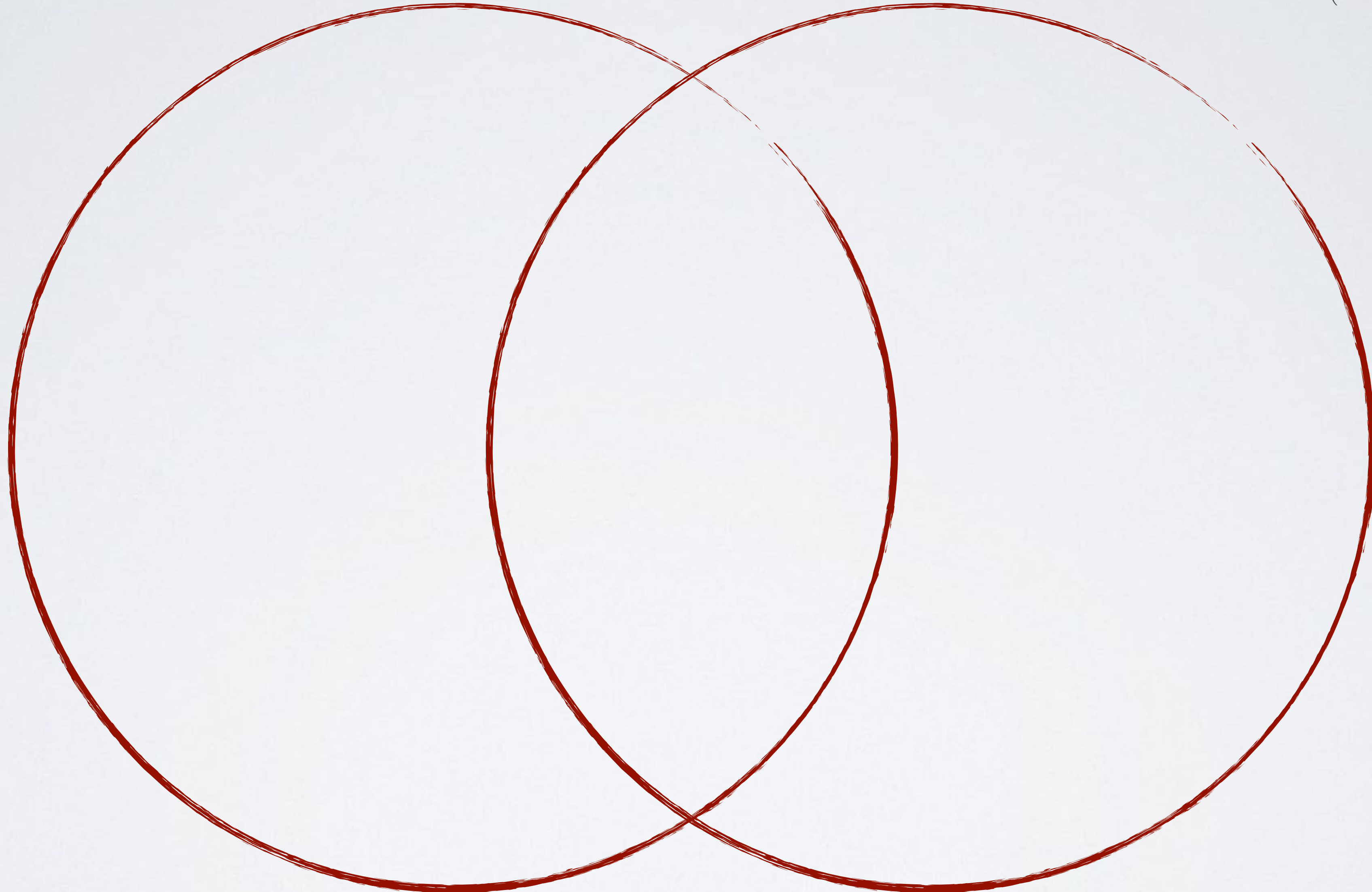
Herrens navn (10:13)

etter meg (10:20)

kjøtt og blod som meg (9:3)

barn (9:26)

Mitt folk (9:25-26)

De naturlige grenene (11:21,24)

En vill oljekvist (11:17)

Et godt tre (11:24)

Min elskede (9:25)

De som ikke søkte meg (10:20)

Israelitter (9:4)

Hver den som tror (10:4)

De som er falt (11:22)

Guds barn (9:8)

Den som tror på ham (9:33)

Ulydig og gjenstridig folk (10:21)

Barn av kjøtt og blod (9:8)

Barn ut fra løftet (9:8)

En rest (9:27, 11:5)

Ikke elsket (9:25)

De utvalgte (11:7)

Ikke mitt folk (9:25-26)

Abrahams barn (9:7)

Hver den som påkaller

De som ikke spurte

Mine søsken av samme

Den levende Guds

Verden (11:12,15)

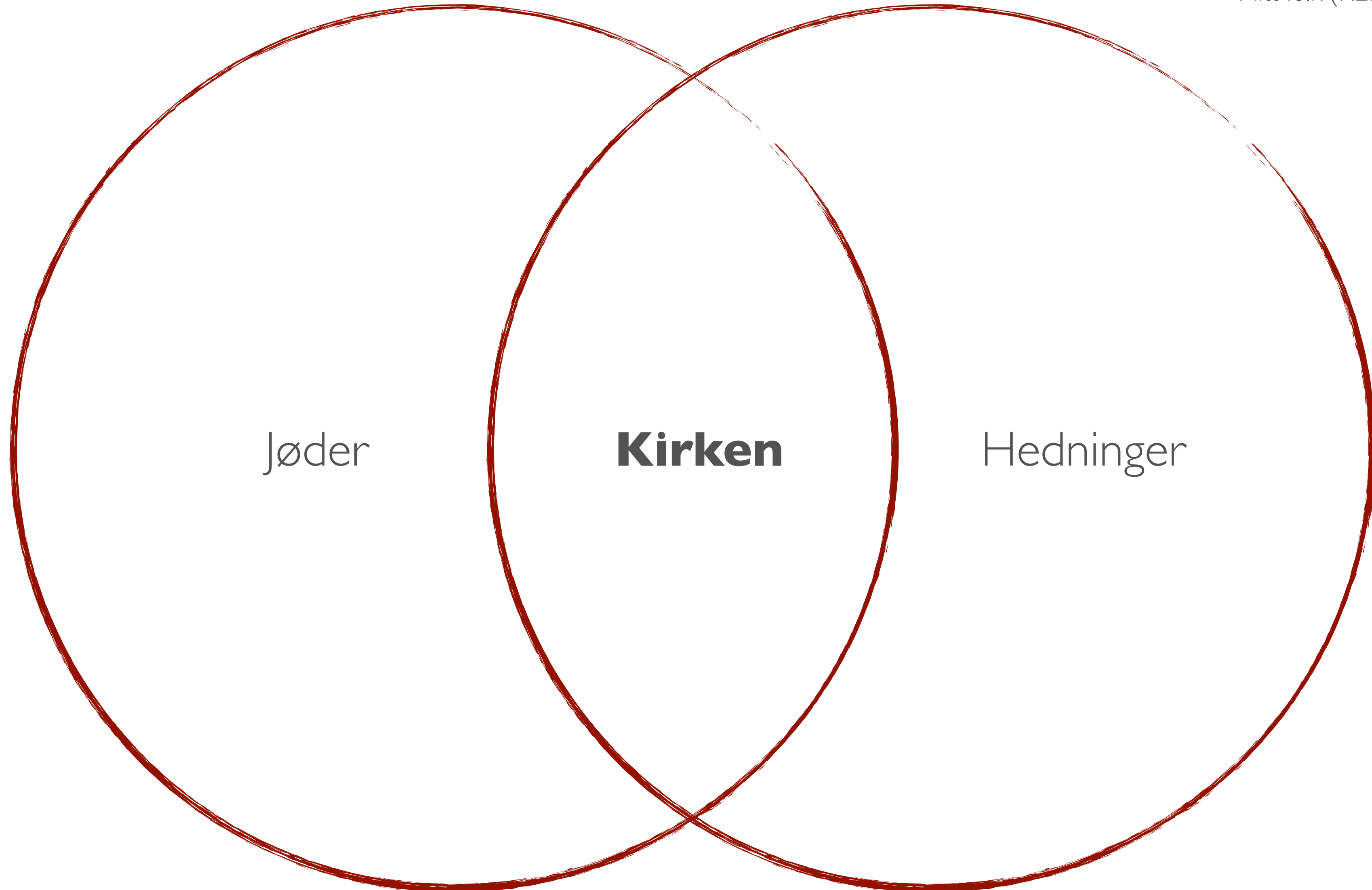
Herrens navn (10:13)

etter meg (10:20)

kjøtt og blod som meg (9:3)

barn (9:26)

Mitt folk (9:25-26)

ANVENDELSE KAP 9-11

Tidløse sannheter:

1. Gud har bare ett folk, og du er en del av det.
2. Vi kan alltid stole på Gud! Han holder alltid det han lover, selv det han lovte for 4000 år siden.
3. Paulus sin konklusjon er: Guds veier er ufattelige —> Ham være ære i all evighet!
(11:33-36) Vi kan gi Gud ære fordi han vet hva han gjør, selv om vi ikke skjønner det. Han har hatt en plan hele veien.

Spørsmål: Bør du endre hvordan du tenker om Israel og jødene?

KAP 12-16

Ta imot hverandre slik Kristus har tatt imot dere

1:1-3:20
Alle er syndere

3:9-20: Alle er syndere
2:1-3:8: Jøder er syndere
Kap 1: Hedninger er syndere

3:21-5:21:
Alle frelst på samme måte

Kap 5: Nåden overvinner synden
Kap 4: Abrahams rettferdighet
3:21-31: Rettferdigheten ved tro

Kap 6-8: Alle helliggjøres på samme måte

Kap 8: Ånden setter alle fri
Kap 7: Jøder er døde for loven
Kap 6: Hedninger er døde for synden

Kap 9-11: Guds forhold til jøder og hedninger

Kap 11: Guds sanne folk
Kap 10: Alle frelst ved å påkalle hans navn
Kap 9: Barn av løftet

Kap 12-16: Anvendelse av kap 1-11

Ta imot hverandre slik Kristus har tatt imot dere

ROM 12-16

Kap 12-13	Kristen livsstil generelt
14:1 - 15:13	Kristen livsstil ang. situasjonen i Roma
15:14 - 16:27	Reiseplaner og hilsninger

12:1-2

- Vår respons til kap 1-11: Et liv for Gud, hele livet, med hele oss.
- synd —> en 'sviktende dømmekraft' (adokimos) (1:28) (NB88: 'udugelig sinn')
- frelse —> et fornyet sinn som kan dømme (dokimazo) hva som er Guds vilje
- Pga evangeliet kan sinnet fornyes og det blir mulig å kjenne Guds vilje
- *Evangeliet reverserer syndens nedadgående spiral i kap 1*
- Hva får jeg ut av dette? (naturlig tankegang) —> Hvordan kan jeg ære Gud? (det fornyede sinnet)
- Tenke rett —> leve rett

12:1-2

Fornye = *renewal, renovation, complete change for the better*

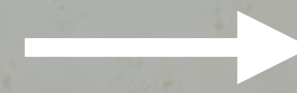
- *Derfor mister vi ikke motet, for selv om vårt ytre menneske går til grunne, blir vårt indre menneske fornyet dag for dag. (2 Kor 4:16)*
- *...og iført dere det nye, det som blir fornyet etter sin skapers bilde og lærer ham å kjenne. (Kol 3:10 —> Rom 8:29, 13:14)*
- *Han frelste oss ved badet som gjenføder og fornyer ved Den hellige ånd. (Tit 3:5)*

12:1-2

Fornye = *renewal, renovation, complete change for the better*

- *Derfor mister vi ikke motet, for selv om vårt ytre menneske går til grunne, blir vårt indre menneske fornyet dag for dag. (2 Kor 4:16)*
- *...og iført dere det nye, det som blir fornyet etter sin skapers bilde og lærer ham å kjenne. (Kol 3:10 —> Rom 8:29, 13:14)*
- *Han frelste oss ved badet som gjenföder og fornyer ved Den hellige ånd. (Tit 3:5)*

Vi fornyes
dag for dag,
etter vår
skapers bilde,
ved Ånden.

kan
avgjøre
hva som
er Guds
vilje

Vi er satt over fra “verden” til Guds rike (kap 6) og lærer dag for dag å tenke og leve på en ny måte i tråd med Guds karakter og Jesu forbilde.

NÅDEGAVER (12:3-8)

- Konteksten er menigheten som én kropp (også i 1 Kor 12:8-10, 28-30, 14:26 og Ef 4:11 + 1 Pet 4:10-11).
- Profeti, tjeneste, lærer, trøste, gi, lede, barmhjertighet...
- Fokus på “innendørs”-nådegaver her pga situasjonen i Roma?
- En av hensiktene er å forene menigheten med hverandre. Han minner dem om at de også har ulike nådegaver selv om de er én kropp.

Paulus

Jesus

“Velsign dem som forfølger dere.” (12:14)

“Velsign dem som forbanner dere.”
(Matt 5:44)

“Gjengjeld ikke ondt med ondt.” (12:17)

“Vend det andre kinnet til”, osv.
(Matt 5:39-41)

“Hold fred med alle.” (12:18)

“Salige er de som skaper fred.” (Matt 5:9)
“Hold fred med hverandre.” (Mark 9:50)

“Ta ikke hevn”...elsk fiender...“overvinn det onde med det gode”. (12:19-21).

“Elsk deres fiender, gjør godt mot dem som hater dere.”
(Luk 6:27)

“Betal skatt til den som skal ha skatt.” (13:7)

“Gi keiseren hva keiserens er.”
(Matt 22:21)

“Du skal elske din neste som deg selv.” (13:8-10)

“Du skal elske din neste som deg selv.” (Mark 12:31)

Fri til å holde sabbaten (14:5)

Sabbaten ble til for mennesket (Mark 2:27)

“Ingenting er urent i seg selv.” (14:14)

“Ingen ting utenfra kan gjøre det urent...”
all mat er ren. (Mark 7:18-19)

MYNDIGHETENE (13:1-7)

- Snakker om idealet: Når myndighetenes lover følger Guds lov, dømmer Gud menneskers synd gjennom myndighetene. (v. 3-4)
- Selv etter å ha blitt utvist skulle de underordne seg myndighetene.
- v. 6: Tacitus nevner motstand mot “indirekte skatt” midt på 50-tallet —> skatteopprør i år 58
- Forslag: Underordne seg (og adlyde) myndighetene så lenge de følger Guds definisjon av godt og ondt. Apg 5:29 - *En skal lyde Gud mer enn mennesker.*

Dan 4:17 - Slik skal alle som lever, forstå at Den høyeste rår over menneskenes rike. Han gir det til hvem han vil, og den laveste av alle mennesker kan han sette over det.

14:1 - 15:13

14:1-12	Ikke døm hverandre
14:13-23	De sterke må være forsiktige
15:1-13	Ta imot hverandre

14:1-6

Ta imot den som er svak i troen, uten å gjøre dere til dommere over hans tanker.² Én har en tro som tillater ham å spise alt, den svake spiser bare grønnsaker.³ Den som spiser, skal ikke se ned på den som ikke gjør det. Og den som ikke spiser, skal ikke dømme den som spiser. Gud har jo tatt imot ham.⁴ Hvem er du som dømmer en annens tjener? Om han står eller faller, er hans herres sak. Og han skal bli stående, for Herren har makt til å holde ham oppe.⁵ Én gjør forskjell på dager, en annen holder alle dager for like. La enhver være fullt overbevist om sitt syn.⁶ Den som legger vekt på bestemte dager, gjør det for Herren, og den som spiser, gjør det for Herren, for han takker Gud. Og den som ikke spiser, gjør det for Herren og takker Gud.

14:1-6

Ta imot den som er svak i troen, uten å gjøre dere til dommere over hans tanker.² Én har en tro som tillater ham å spise alt, den svake spiser bare grønnsaker.³ Den som spiser, skal ikke se ned på den som ikke gjør det. Og den som ikke spiser, skal ikke dømme den som spiser. Gud har jo tatt imot ham.⁴ Hvem er du som dømmer en annens tjener? Om han står eller faller, er hans herres sak. Og han skal bli stående, for Herren har makt til å holde ham oppe.⁵ Én gjør forskjell på dager, en annen holder alle dager for like. La enhver være fullt overbevist om sitt syn.⁶ Den som legger vekt på bestemte dager, gjør det for Herren, og den som spiser, gjør det for Herren, for han takker Gud. Og den som ikke spiser, gjør det for Herren og takker Gud.

Problemer: 1) Sabbat ✓ (v. 5) 2) Kjøtt og vin som hadde vært ofret til avguder

A. de svake:

svake i troen (v. 1)

Jødekristne (?) som spiste bare grønnsaker for å være sikre på at de ikke fikk i seg noe slikt kjøtt.

tro = overbevisning (v. 22)

Ta hensyn!
← 14:13 - 15:7

B. de sterke:

tro til å spise alt (v. 2)

Ikke noe problem fordi avgudene ikke finnes

v. 23: Synd å gå imot sin egen overbevisning. Spisingen er ikke synd i seg selv, men å gjøre noe man ikke tror er rett. Man bryter med sin egen tro/samvittighet.

- Elsk hverandre inderlig som søsken (12:10)
- Sett de andre høyere enn dere selv (12:10)
- Hjelp andre kristne som lider nød (12:13)
- Gled dere med de glade (12:15)
- Gråt med dem som gråter (12:15)
- Hold sammen i enighet (12:16)
- Vær ydmyke (12:16)
- Gjør det du kan for å holde fred med alle (12:18)
- Ha ingen skyld til noen, annet enn det å elske hverandre (13:8)
- Ikke døm hverandre (14:13)
- Ikke få noen til å falle (14:13)
- Streb etter det som tjener til fred (14:19)
- Bygg opp fellesskapet (14:19)
- Bær andres svakheter (15:1)
- Ikke tenk på deg selv, slik som Jesus heller ikke gjorde (15:2-3)
- Tenk på det som er godt for din neste (15:2)
- Tenk på det som bygger opp (15:2)
- Vis enighet (15:5)
- Vær samstemt (15:6)
- Pris Gud med én munn (15:6)
- Ta imot hverandre slik Jesus tok imot oss (15:7)
- Vær tjenere og vis barmhjertighet (15:8-9)

ANVENDELSE AV KAP 12-16

Det er helt greit å ha forskjellige meninger, tradisjoner og praksiser, ha ulik samvittighet og ikke være enige i alt, men vi må være rause med hverandre der vi er forskjellige. Vi må ta imot hverandre fordi Gud har allerede tatt imot oss. (Når jøder og hedninger klarte dette, klarer vi det også.)

Hva er “sabbat, kjøtt og vin” i dag? Teologi, karismatikk, politikk, mennesketyper, søndagsantrekk, lovsanger...? Innser du at du må “ta imot” noen på en bedre måte?

KAHOOT